

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemsvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Nova vlada

Sestavil jo je dr. Milan Stojadinović v znamenju pomirjenja duhov — Zunanje ministrstvo je obdržal dr. Stojadinović sam, notranji minister pa je dr. Anton Korošec — Vlada bo sodelovala z narodnim predstavništvom

Pretekli teden je dosedanja Jevtičeva vlada podala ostavko in je dobil nalog za sestavo nove vlade dosedanja finančni minister dr. Milan Stojadinović, ki je vlado sestavil tako-le:

predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, senator in minister n. r.;

notranji minister dr. Anton Korošec, bivši predsednik vlade;

minister za vojsko in mornarico armijski general Peter Živković, minister n. r.;

minister za promet dr. Mehmed Spaho, bivši minister;

kmetijski minister inž. Svetozar Stanković, narodni poslanec in bivši minister;

minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka, narodni poslanec in bivši minister;

pravosodni minister dr. Ljudevit Auer, narodni poslanec in minister n. r.;

građbeni minister Miloš Bobić, bivši predsednik beograjske občine;

minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič, minister n. r.;

finančni minister dr. Dušan Letica, pomočnik finančnega ministra;

prosvetni minister Dobrivoje Stošović, narodni poslanec;

minister za gozdove in rudnike Ignjat Stefanović, narodni poslanec;

minister za telesno vzgojo prebivalstva Mirko Komnenović, narodni poslanec;

ministra brez portfelja dr. Šefkija Behmen, bivši minister, in Djuro Janković, bivši narodni poslanec.

Nova vlada je prisegla 24. t. m.

Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. dr. Stojadinović, je dal novinarjem naslednjo izjavo:

«Križa vlade, ki jo je izzval razvoj razmer v notranji politiki, je srečno končana po najširših posvetih Nj. Vis. kneza namestnika s predstavnikih vseh političnih skupin. Nova vlada je sestavljena v znamenju pomirjenja duhov; v njej niso zastopane samo skupine, ki so bile v prejšnji vladi, marveč prav tako skupine, ki so bile doslej v opoziciji ali pa so stale ob strani. Na ta način je razširjena osnova vlade z željo, da se v čim večji meri doseže skladno zблиžanje vseh delovnih sil. Zaradi tega računa vlada na sodelovanje narodnega predstavništva.

Samo po sebi se razume, da zunanja politika pri dogodkih prejšnjega tedna sploh ni prišla v poštev. Oni, ki so imeli visoko dolžnost, da vodijo račun o stalnih in velikih koristih države, so vedno puščali svojo politiko daleč nad notranjimi izpremembami. Zaradi tega je skoro odveč še izjaviti, da bomo ostali zvesti tako tesnemu sodelovanju z našimi prijatelji in zavezniki v Mali antanti in Balkanski zvezi kakor politiki prijateljstva do naše velike zaveznice Francije. Ne bomo opustili ničesar, kar more doprinesti k okrepitvi naših odnošajev tudi z vsemi ostalimi državami v stalni težnji, da sodelujemo kar najkoristneje na čim boljšem mednarodnem sporazumu, na gospodarski obnovi Evrope, zlasti pa na okrepitvi miru, ki je potreben vsem narodom.»

Novi ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović se je rodil leta 1888 v Kragujevcu, kjer je dovršil gimnazijo in se nato posvetil pravnim študijam. Leta 1910 je napravil doktorat na beograjskem vseučilišču. Na izrecno željo takratnega finančnega ministra Stojana Protića se je posvetil finančni vedi in študiral finance v Nemčiji, Angliji in Franciji, kjer je bil nekaj časa tudi uradnik v finančnem ministrstvu. V srbsko državno službo je stopil leta 1914, in sicer tudi v finančno ministrstvo. Leta 1918 je postal glavni direktor finančnega ministrstva, naslednje leto pa je podal ostavko na državno službo in se posvetil bankarstvu.

Finančni minister je postal prvič leta 1922., star komaj 35 let. Z malimi presledki je bil na tem položaju vse do leta 1925. Za narodnega poslanca je bil izvoljen trikrat, in sicer leta 1923. v Banatu, leta 1925. in leta 1927. pa v Črni gori. Iz političnega življenja se je umaknil leta 1929. Finančni minister je postal spet pri sestavi Jevtičeve vlade 21. decembra leta 1934., ko je bil imenovan tudi za senatorja. S tega mesta je prišel sedaj na položaj ministrskega predsednika. Dr. Stojadinović se je udeleževal tudi v novinstvu in je sodeloval pri največjih domačih in tujih listih in strokovnih finančnih časopisih.

Stališče Jevtičevega poslanskega kluba do nove vlade

V torek popoldne je bila seja poslanskega kluba, v katerem so se združili po volitvah narodni poslanci, izvoljeni na Jevtičevi listi. Sejo je otvoril g. Bogoljub Jevtič in obrazložil zbra-

nim narodnim poslancem, kako se je razvijala križa vlade. Za neogibno potrebno je smatral, da ostane klub narodnih poslancev, izvoljenih na njegovi listi, na dostojni višini. Za o je predvsem prosil, naj se na seji ne razpravlja o rečeh, ki niso zrele. To sejo da je sklical zaradi tega, da razpravlja klub o novo nastalem političnem položaju ter da zavzame svoje stališče nasproti vladi g. dr. Stojadinovića.

V razpravo je prvi posegel narodni poslanec g. Milovan Lazarević, ki je dokazoval, da bi bilo še preuranjeno, ako bi poslanski klub že sedaj razpravljal o političnem položaju in zavzemal kako stališče. Treba je počakati na deklaracijo vlade in šele, ko bo klub videl vlado na delu, naj zavzame svoje stališče.

Po kratkem odgovoru g. Jevtića, ki je zavrnil nekatera izvajanja govornika kot neumestna, je povzel besedo poslanec Voja Lazić, eden izmed živih voditeljev srbskih zemljoradnikov, ki je pri zadnjih volitvah kandidiral na Jevtičevi listi. Njegov govor je naletel v klubu na deljena mnenja, vendar pa se je opazalo, da večina navzočih ne odobrava njegovega stališča. G. Lazić je odločno govoril za najostrejšo opozicijo proti vladi in zahteval, naj klub v posebni resoluciji poudari to svoje stališče. Po njegovem mnenju je vsak drugačen postopek nemogoč že zaradi tega, ker so bili vsi narodni poslanci, člani tega kluba, izvoljeni na izrecnem programu g. Jevtića, zaradi katerega jim je narod izrazil svoje zaupanje. Narodni poslanci sami zato nimajo pravice, da bi izpreminjali te smernice, ker jim narod ni odobril nobenega drugega programa in nobenih drugih smernic.

Naslednji govornik je bil g. dr. Grga Andjelinović, ki je zelo ostro ocenjeval postopanje dosedanje vladne večine. Klub lahko ocenjuje vlado in zavzame svoje stališče šele takrat, ko bo videl vlado na delu. Verifikacijska razprava v narodni skupščini je bila pod vsako kritiko in slišale so se najbolj nepremišljene izjave, ne da bi bil le eden nastopil proti temu.

Narodni poslanec g. Dragiša Cvetković je prav tako menil, da je še preuranjeno razpravljati o stališču kluba do vlade. Ozračje je elektrizirano in poslanci še ne morejo trezno gledati na položaj. Stojadinovičevi vladi se ne more prav nič prigovarjati, ker je prišla na krmilo po čisto rednem potu. Slabo uslugo delajo klubu oni, ki zahtevajo, naj se že zdaj opredeli, ko še nista znana deklaracija vlade in ne njen program.

Govorilo je še več članov kluba. Seja je bila zaključena, ne da bi bil sprejet kak sklep. Kaže, da je opozicijska skupina v manjšini.

Voditelj opozicijske skupine v Jevtičevem poslanskem klubu, bivši zemljoradnik Voja Lazić, je glede na vesti, da bo zaradi opozicijskega stališča nasproti Stojadinovičevi vladi odstopil kot podpredsednik narodne skupščine, izjavil: «Za zdaj nimam razloga, da bi podal ostavko na položaj podpredsednika narodne skupščine, na katerega sem prišel z zaupanjem vse narodne skupščine. To bom s oril šele takrat, ko bo nastopil primeren trenotek. Ta trenotek pa bi nastopil le tedaj, kadar bi se večina narodne skupščine usmerila drugam kakor jaz, to je, če bi se

narodna skupščina, ki je izvoljena na podlagi Jevtičeve liste, izjavila za Stojadinovićevo vladu. Mi, ki smo izvoljeni na programu Jevtičeve vlade, moramo na tem programu ostati, čeprav pojdemo v opozicijo.»

Politični pregled

Pretekli teden je narodna skupščina odobrila poročilo verifikacijskega odbora in izvolila za predsednika narodne skupščine

bivšega prosvetnega ministra dr. Stevana Cirića, za podpredsednika pa dr. Franca Markića, Vojo Lazića in Slovenca dr. Josipa Režka.

Ker je bil ministrski predsednik in zunanji minister Bogoljub Jevtić podal ostavko,

je bila odgođena konferenca Male antante, ki bi se morala vršiti 22. t. m. v Beogradu. Sestanek zunanjih ministrov Male antante bo pozneje.

Med reševanjem naše vladne krize je bil v Beogradu tudi dr. Vladko Maček.

Bil je v avdienci pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Nasproti poročevalcu francoske agencije Havas v Beogradu je izjavil dr. Maček med drugim, da je v razgovoru s knezom namestnikom in generalom Živkovićem odkrito in iskreno pojasnil svoje mnenje, kako bi se mogla rešiti naša notranja politična vprašanja. Dalje je rekel, da mu razgovori, ki jih je imel s srbskimi prijatelji, kažejo, da je delo za vzajemno zblizanje in tesnejše sodelovanje na najboljši poti. V nedeljo popoldne se je dr. Maček spet vrnil v Zagreb.

Po vesteh italijanskih listov

je spopad med Italijo in Abesinijo skoro neizogiben.

Na obeh straneh se vrši mrzlično oboroževanje in Italija še zmerom pošilja vojaštvo in orožje v Afriko. Po francoskih vesteh zalaga Abesinijo z orožjem Nemčija.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: volom I. vrste 3.50 do 4, II. vrste 2.75 do 3.75, III. vrste 2 do 2.75, kravam debelim 2 do 3.50, klobasaricam 1.50 do 2, teletom 4.50 do 5.50 Din. Prasci za rejo so se prodajali po 85 do 140 Din za rilec.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so bile nastopne cene: prascem, 5 do 6 tednov starim 50 do 60 Din, 7 do 9 tednov 80 do 90 Din, 3 do 4 mesece 120 do 150 Din, 5 do 7 mesecev 160 do 200 Din, 8 do 10 mesecev 250 do 280 Din, eno leto 350 do 480 Din; kilogram žive teže 4 do 5 Din, kilogram mrtve teže 7 do 9 Din.

HMELJ. Stanje nasadov v Savinjski dolini je neenakomerno. Povprečno je rastlina dosegla tri četrtine višine opor. V najboljših nasadih pa je že blizu vrha in odganja številne stranske panoge. V splošnem je rastlina prava zdrava in krepka. Vreme je razmerno ugodno. Poleg vročih dni bi bile potrebne tudi toplejše noči. Kupčija je čisto mirna. Za novi pridelek je precej zanimanja. — V Vojvodini rastlina po dežju prav dobro napreduje. Kupčija miruje. Le redko pride do kakega manjšega zaključka za lanski pridelek po 7 do 20 Din za kilogram. — Pri ugodnejšem vremenu se je stanje nasadov v Češkoslovaški precej izboljšalo. Zdaj pa vreme spet ni nič kaj ugodno, ker je že presuho. Nevarno se širijo uši. V ostalem pa je rastlina zdrava. Na tržišču je nadalje mirno in prometa prav malo. Cene so ostale neizpremenjene in notira lanski žateški pridelek 54 do 63 Din, oni iz Uštčka in Roudnic pa 50 do 54 Din za kilogram. — Pri toplim vremenu se je stanje nasadov v Nemčiji vidno popravilo. Rastlina je v splošnem zdrava. Vreme je zaenkrat za razvoj rastline prav ugodno in tudi vlage še ne primanjkuje. Tržišče je nadalje mirno in prometa le malo. Cene so ostale neizpremenjene in je bilo za domače pivovarne nekaj zaključkov povprečno po 74 do 107 Din po kakovosti, za izvoz pa po 56 do 59 Din za kilogram.

Sejmi

1. julija: Jurklošter, Podčetrtek, Sv. Bolfenk, Zreče, Murska Sobota, Ormož, Rajhenburg, Ribnica na Pohorju, Št. Janž na Dolenjskem;
2. julija: Kočevska Reka, Petrovče, Ptujška gora, Rakičan, Št. Gotard pri Trojanah, Št. Ilj pod Turjakom, Črnomelj;
4. julija: Krško, Rečica ob Savinji, Trata, Veliki Gaber, Vojnik, Žiri, Vuzenica;
5. julija: Dolenja vas pri Ribnici, Hodoš, Mengeš, Sv. Lenart nad Laškim;
6. julija: Brezovo.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (z všteto premijo 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 29.60 do 29.75 Din;
- 1 nemško marko za 17.52 do 17.66 Din;
- 1 angleški funt šterling za 212.32 do 216.47 Din;
- 1 ameriški dolar za 43.17 do 43.33 Din;
- 100 francoskih frankov za 287.96 do 289.40 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 182.04 do 183.15 Din;
- 100 italijanskih lir za 358.96 do 362.04 Din.

Vojna škoda je bila po 365 do 368, investicijsko posojilo pa po 80 Din.

DOPISI

ORMOŽ. V Skorčičevi dvorani se je vršil 16. t. m. občni zbor ptujškega pododbora Zveze kmečkih fantov in deklek, ki ga je otvoril neumorni predsednik Jožko Tomazič in pozval navzočne, da z nekajminutnim molkom počaste spomin blagega pokojnega vladarja Aleksandra I. Iz poročil funkcionarjev posnemamo, da je bilo delo pododbora v prvem poslovnem letu živahno. Od treh društev v začetku leta se je njih število dvignilo na deset. Prvi kmečki praznik z okrožno tekmo koscev in kolesarsko dirko je dobro uspel. Fantovski tečaj in dekliški sta rodila vidne uspehe. Društva so priredila večje število tekem koscev in žanjic, igar, predavanj in izletov. Blagajniško poročilo izkazuje okoli 9000 Din dohodkov in nekaj manj izdatkov. Po poročilih je tovariš dr. Rosina očrtal važnost mladinskega pokreta. Novi odbor je ožji in širši in so bili soglasno izvoljeni: predsednik Jožko Tomazič (Vitan), podpredsednika Jurij Cestnik

FARAONOV DEDIČ

Aid Omar pa si s tem za enkrat še ni razbil glave. Svoje tovariše bo dobil — ali pa jih ne bo in si bo moral sam pomagati, kakor si bo vedel in znal. Saj ne bi gledal prvič smrti v obraz, če bi se kaj takega zgodilo.

«Spominjaj se svoje prisege, kakor se bom jaz spominjal svoje», mu je dejal Kopt za slovo.

«Alah bo vodil naša pota, kakor mu bo všeč», je dvoumno odvrnil Beduin. «In ne pozabi name! Zdravstvu!»

Potem je izginil v temni noči.

Uasif el Hajat je zdaj ukazal svojim ljudem, naj se vrnejo v svoje domove. Sam pa se je vrnil proti vladni palači, kjer je še zmeraj stanoval. Ne da bi ga bil kdo opazil, je prišel do svoje sobe in legel k počitku.

Prvi del načrta se mu je dobro pošrečil!

Osemindvajseto poglavje.

Kakor je vse naprej videl in preračunal, vendar je nekaj izpregledal in ta napaka je bila vzrok, da so se začeli nad njegovo glavo prav hitro zbirati temni oblaki.

Med čuvaji, ki jih je bil s svojimi prijatelji malo prej iznenada napadel, je bil po naključju tudi tisti vojak, ki je nekoč stražil oba Slovenca, Kopta in Neli. Ko je nastalo premirje med pre-

bivalci oaze in našimi znanci, je nekoč vprašal Sodnika, kako se mu je posrečilo zbežati, in zemljepisec mu je prav rad povedal način njihovega bega in še več drugih možnosti. Zdaj se je spomnil čuvaj vseh njegovih poukov in jih je skušal pametno uporabiti.

Ko so napadalci prinesli njega in njegove tovariše, ki so prav tako postali žrtve nenadnega napada, ne da bi bili vedeli, komu se morajo prav za prav zahvaliti za svoje ujetništvo, je prisluškoval, kaj se bo zunaj zgodilo. Ker pa je bilo vse tiho, je začel poskušati, kako bi se rešil. Zvalil se je k najbližjemu tovarišu in po velikih težavah ga je ta rešil vezi. Vse, kar je potem prišlo, se je hitro zgodilo. Medtem ko so zunaj reševali Beduina in mu kazali pot v prostost, so se tudi ujeti stražniki izmuznili iz svoje ječe.

Namestu da bi napravil velik hrup, so bili dovolj pametni, da so sli naravnost h kralju in ga obvestili, kaj se je zgodilo. Do njega so prišli prav hitro, saj so bili vojaki njegove telesne straže in so smeli kot taki zmeraj priti v palačo.

Lahko si mislimo, kako se je vladar prestrašil, ko je slišal sporočilo stražnikov

Na tistem je dal zbuditi oba Slovenca in ju poklicati k sebi. Tudi ta dva sta bila osupla in zdelo se jima je, da sanjata. Toda jasnim besedam vojakov sta morala verjeti.

«Ali so prišli pajdaši vohuna že do naše mirne oaze?» je vprašal kralj Meri in v obeh se mu je bral strah.

«To je čisto nemogoče», je odvrnil Sodnik. «Ni verjetno, da bi tako hitro in neopazno odkrili skrivališče, kjer je bil možak zaprt.»

«In če bi bili res oni,» mu je segel še Hudales v besedo, «ne bi tako hitro izginili, ko bi se jim bil napad posrečil. Prepričan sem, da bi bili začeli kar brezobzirno streljati. Tako se zmeraj bojujejo. Napadejo v temi, ker presenetijo takrat nasprotnika v sanjah. Ne, ne! Izdajalca imamo v lastnem taborišču in dobro vem, kje ga je treba iskati.»

«Kje?» je hitro vprašal kralj Meri in začudeno pogledal Hudalesa.

«Malo pomisli!» se je žalostno nasmehnil učenjaka. «Kopt in njegovi pristaši...»

«Kako naj verjamem, da je taka hudobnost splah mogoča?» je z nejevoljnim obrazom odvrnil kralj Meri. «Dosedaj so živeli moji podložniki srečno. Ljubili so resnico in odkritost in niso poznali laži ne med seboj ne proti višjim. Kako je potem mogoče, da je vaš prijatelj mogel izbristati iz njihovih src to poštenje, ki je bilo že stoletja zakoreninjeno v njih?»

«Ne imenuj ga več našega prijatelja», mu je segel Sodnik v besedo. «Že davno so pretrgane vse vezi, ki so nas družile z njim. Nas sovraži prav tako kakor tebe, o kralj. Toda čemu zapravljava nepotrebne besede? Dela se moramo lotiti, če nočemo, da bi nas sovražnik prehitel.»

(Hajdina) in Franc Holc (Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah), tajnik Franc Puklavec (Vitan), tajnikov namestnik Simon Krepfl (Zlatoličje), blagajnik Ivo Savora (Središče), blagajnikov namestnik Rudolf Klasinc (Zlatoličje), nadzornika Ivo Škorjanec (Središče) in Janže Toplak (Mostje), načelnica ženskega odseka Lojzka Šamparjeva (Lača vas); odborniki ožjega odbora: Fran Šala (Središče), Jože Kukukovec (Hun), Simonič Anton (Sv. Urban), Alojzij Ekart (Starše), Neubauer Alojzij (Hajdina), Sekelšek Rudolf (Narapje) in Hinko Čermelj (Nova cerkev); širši odbor pa sestavljajo vse načelnice ženskih odsekov, tajniki in predsedniki in po en član vsakega društva.

VITAN. Na njivi župana g. Ivana Tomažiča bodo v nedeljo 7. julija dve zanimivi tekmi zanjic. Na prvi se pomerijo članice Društva kmečkih fantov in deklet od Sv. Bolfenka, na drugi pa iz Železne gore. Začetek ob pol 3. s sprevedom od Sv. Bolfenka. Za tekmo bodo kolesarska dirka, kmečka veselica s srečolovom in drugim sporedom. Vabimo prijatelje in znance, da nas obišejo. Igrala bo godba na pihala.

DOMAČE NOVOSTI

*** Evharistični kongres v Ljubljani se začel.** Udeležijo se ga tudi številni gosti iz tujine, med njimi odposlanec sv. očeta Pija XI. kardinal Hlond iz Poljske. Prvič se bo zgodilo, da bo stopil na svobodna jugoslovenska tla službeni papežev odposlanec. Na Vidov dan 28. t. m. zvečer od 21. do 22. ure bo slavnostna razsvetljava Ljubljane. V soboto ob 15. uri bo na Stadionu prvo manifestacijsko zborovanje, kjer bo imel papežev odposlanec kardinal dr. Avgust Hlond svoj nagovor v slovenskem jeziku. Glavni spreved bo 30. t. m. popoldne. Med evharističnimi dnevi bo tudi več nabožnih koncertov, gledališče pa bo uprizorilo pasionsko igrano «V času obiskanja». V teh dneh pričakuje Ljubljana velik obisk iz vseh krajev Slovenije.

*** Papežev zastopnik na evharističnem kongresu v Ljubljani.** Sv. oče je določil za svojega posebnega zastopnika na evharističnem kongresu za Jugoslavijo v Ljubljani kardinala Avgusta Hlonda, nadškofa gnezniško-poznanjskega. Sprejem papeževga zastopnika ob njegovem prihodu na naša tla bo zelo slovesen. Kardinal

Hlond se pripelje v Maribor z brzim vlakom ob 13.38 v petek 28. t. m. Že pri prihodu vlaka v Št. Ilj ga bo sprejelo obmejno prebivalstvo. Posebno slovesen pa bo sprejem pri prihodu v Maribor. Tu ga bodo pričakovali in pozdravili škof lavantinski dr. Tomažič, nadalje zastopnik pripravljalnega odbora iz Ljubljane, zastopnik vlade in predstavnik dravske banovine ban gosp. dr. Dinko Puc, predstavniki vojske in mestne občine mariborske, predstavniki oblastev, zastopniki duhovščine, cerkvenih redov in organizacij, gasilcev in raznih društev in ljudstvo iz Maribora in okolice. Sprejema papeževga zastopnika naj se udeleži čim več ljudi. Iz Maribora se bo vozil papežev zastopnik do Ljubljane s posebnim vlakom. Skozi postaje bo vozil vlak počasi, ustavil se bo samo v Celju in na Zidanem mostu, kjer bo tudi sprejem.

*** Notar Rado Jereb častni občan Konjic.** Župan konjiškega trga notar g. Rado Jereb je po zdravniški odredbi zaradi preobremenjenosti podal ostavko na vodstvo občinskih zadev. Občinski odbor je ostavko sprejel. Na isti seji je občinski odbor imenoval g. Jereba za častnega člana trške občine v priznanje zaslug za občino in državo. To je prvi primer častnega članstva v Konjicah, odkar je po zedinjenju prišla v slovenske roke in notar g. Jereb je prvi slovenski častni občan Konjic. Notar Jereb živi v Konjicah 15 let. Ves ta čas je vodil v občini in v srezu jugoslovensko politiko in neumorno deloval na gospodarskem in socialnopolitičnem področju. Velike so bile njegove žrtve na času, na naporih, pa tudi na gmotnih izdatkih. Konjenskem častnemu občanu čestitamo in mu želimo, da bi se mu zdravje skoraj vrnilo.

*** JNS v prevaljskem srezu.** Pred dnevi je bila na Prevaljah seja širšega sreskega odbora JNS. Sejo je vodil predsednik sreske organizacije JNS g. Sedež, navzočni pa so bili skoro vsi člani širšega odbora, med njimi bivši poslanec g. inž. Pahernik in banovinski svetnik g. Mravljak. Sreski tajnik g. Janko Gačnik je podal poročilo o političnem položaju v srezu. O poročilu se je razvil živahen razgovor, ki sta se ga med drugimi udeleževala gg. Vrhovnik in Pernuš. Nato je g. inž. Pahernik podal kratek pregled svojega udeleževanja kot poslanec. Predsednik g. Sedež se mu je v imenu vseh članov JNS v srezu zahvalil za vsa njegova prizadevanja. Sledila je splošna razprava o političnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih prevaljskega sreza. Govorniki so naglašali,

da sta vzporedni kandidaturi na listi g. Jevtića povzročili razcepljenost, ki je pri volitvah mnogo škodovala. Širši sreski odbor je nato sklenil, da povabi novega poslanca g. Doberška v sreski odbor, ker je g. Doberšek član JNS in mu torej po pravilih pripada mesto v sreskem odboru. Odposlanci iz Črne in Mežice so obširno poročali o težavnem položaju delavstva, zlasti delavcev upokoencev. Govorilo se je tudi o eni najvažnejših gospodarskih panog prevaljskega sreza, to je o lesni industriji, v kateri se čutj močan zastoj. Podatki, ki so jih poedini odborniki navajali, so se predložili novemu poslancu g. Doberšku s prošnjo, da na odločilnih mestih posreduje. Naposled je bilo sklenjeno, da se skliče izredna sreska skupščina meseca avgusta, ko se bo položaj v srezu razčistil.

*** Bojevniška organizacija je razpuščena.** Predzadnji torek popoldne je bil izročen predsedniku Združenja borcev Jugoslavije industrijcu g. Stanetu Vidmarju v Ljubljani odlok banske uprave o razpustu te organizacije. Odlok o razpustu se v glavnem glasi: «Združenje borcev Jugoslavije, Boj v Ljubljani, katerega pravila je odobrila banska uprava v Ljubljani z odlokom z dne 9. decembra leta 1933., odnosno dne 4. novembra leta 1934., razpuščam na osnovi člena 11. zakona o društvih, shodih in posvetih, ker se je kot nepolitično društvo udeleževalo politično in s tem prekoračilo delovno območje svojih pravil. S tem so razpuščene tudi vse v združenju včlanjene krajevne skupine. Zoper odločbo je dopustna pritožba na ministrstvo notranjih del, ki bi jo bilo vložiti pri tej banski upravi v 15 dneh, računajoč od dneva vročitve. Pritožba mora biti kolkovana s kolkom za 20 Din, v smislu člena 11. zakona o društvih pa nima odločilne moči. Ban dr. Dinko Puc.»

*** Pred proslavo 50letnice konjskih dirk v Št. Jerneju.** Šentjernejsko dirkalno društvo priredi v nedeljo 7. julija konjsko dirko vozačev in jahačev. Že je minilo pol stoletja, ko so utrli pot napredku dolenske konjereje. Pokojni tajnik Kmetijske družbe Gustav Pirc, predsednik Friderik Sevnik in Josip Lenarčič so bili, ki so si priborili mnogo zaslug za konjerejo. V največji meri pa si je prizadeval dvigniti konjerejo kmečki posestnik Franc Župančič iz Rakovnika pri Št. Rupertu, oče sedanjega poslanca g. inž. Franca Župančiča. Prve konjske dirke so se vršile po državni cesti od Št. Jerneja proti vasi Grobljam (približno 2800 m). Čeprav so bile te tekme

Vzel je svetilko z mize in šel proti celici, odkoder je bil jetnik ubežal, da bi napravil natančno preiskavo. Drugi so mu tiho sledili.

Ko so prišli do sobe, ki je bila zdaj prazna, je posvetil Sodnik okoli sebe, da bi videl, ali niso morda zločinci pustili kakšnih sledov za seboj. Že po kratkem iskanju je presenečeno vzkliknil in pokazal na majhen predmet, ki je ležal na tleh. Bil je preprost talisman*, izrezljan iz kosti, ki ga je nosil Kopt v žepu.

«Ta znak je last tvojega sovražnika in tekmeča, o faraon», je dejal Sodnik kralju Meriju. «Ko ja potegnil svoj nož, da bi prerezal vohunu vezi, mu je neopazno padel iz žepa.»

«Vajino sumničenje je bilo torej, žal, upravičeno in jaz se moram v začudenju vprašati, kako more človeka sovraštvo tako premagati, da se izpozabi in začne izdajati svoj rod. Zdaj pa je že vsega dovolj! Sam je prelomil premirje in nositi bo moral posledice. Takoj bom sklical ljudstvo. S pomočjo tega neznanega dokaza tu na tleh ga bom vpričo vseh obdolžil izdajstva in storil vse, da ga bo doletela pravična kazen. Poskrbel bom, da bo njegovo ime izbrisano iz spomina vseh poštenjakov.»

Obema Slovincema je bilo zelo neljubo, da se je njun nekdanji tovariš tako zelo osramotil

* Talismani so predmeti, ki prinašajo srečo in obvarujejo človeka zla. Pri poganih imajo približno isti pomen kakor pri nas blagoslovljena svetinica.

s svojim dejanjem. Prav tako nerodno jima je bilo pa tudi to, da sta sama odkrila dokaz njegovega izdajstva. Zato sta sklenila dati kralju pameten nasvet.

«Dovoli mi, o kralj,» je menil Hudaes, «da te opozorim na neko zmoto. Ti si v tem sporu prav tako stranka kakor Kopt. Midva pa stojiva med teboj in njim in želiva samo to, da nobeden izmed vaju ne bo trpel krivice. Zato bi ti nekaj rekla...»

«Poznam vajino plemenitost in rad vaju bom polsušal,» je odvrnil kralj. «Že često nam je bila vajina uvidevnost koristna. Zato govorita brez strahu...»

«Zahvaljujem se ti za zaupanje. Poslušaj torej! Ti govoriš o izdajstvu. Te besede pa bi smel uporabiti samo, če bi bil storil Uasif el Hajat dejanje na svojo pest. Kakor pa vem, je veliko število tvojih podložnikov na njegovi strani. Nekateri že celo govore, da imata oba skoraj enako pristašev. Prav verjetno je, da je izpustil vohuna sporazumno s svojo stranko ali pa da njegovi ljudje temu ne bodo ugovarjali. Če je tako, bo lahko trdil, da je storil samo to, kar je smel storiti. Saj ni nikoli prikrival, da bo povsod zbiral zaveznike za pohod v dolino Velike reke. Sam dobro veš, da je ta njegov načrt nezmisljen in neumen, toda med neumnostjo in izdajstvom je le še precej velika razlika. To boš moral priznati...»

«Ali nista to pot nekoliko pristranska?» je vprašal faraon in na obrazu se mu je videlo, da je nekoliko nejevoljen.

«S svojo užaljenostjo nama delaš krivico, dobri vladar. Midva stremiva samo za tem, da bi ustvarila mir med vama, ki sta oba potomca istega velikega prednika kralja Huenata. Le če bo ta mir trden, se bo oaza lahko pripravila za boj proti grozeči nesreči. Le tedaj bo vsaj nekaj upanja na zmago. Kajti sloga vseh Rometov je edino, kar je v tem trenutku potrebno. Zato nama zaupaj!»

«Dobro, naj mu bo še enkrat prizaneseno. Toda pred ljudstvom ga moram razkrinkati, da ne bo prepad med njim postal še večji in ga naposled pogoltnil. In še nekaj! Pokazal je, da je zakrknjen nasprotnik, ki napada najrajši iz zasede. To morata sama priznati. Zato moram imeti jamstvo, da miru ne bo izrabil za pripravljanje na nov boj. Njegovega sina bom vzel za talca. To ste dolžni ugoditi meni in mojemu narodu.»

Oba Slovenca sta prikimala. Vesela sta bila, da sta obvarovala Kopta vsaj najhujšega. Da se nedolžnemu mladeniču ne bo nič pripetilo, če bi ga hotel oče žrtvovati svojemu slepemu sovraštvu, za to bosta že poskrbela...

Tako so se torej zdaj vsi vrnili v kraljevo sobane. Odondod je poslal faraon več vojakov z ukazom, naj skličejo ljudstvo, drugemu oddelku pa je velel, naj se polasti mladega Kopta.

bolj krajevnega pomena, so vendar zanimale široko javnost in kmalu zbudile splošno zanimanje. Ko so še vojaške komisije začele nakupovati konje za vojne namene in jih plačevati po visokih cenah, je zaslovela dolenjska konjereja daleč preko mej ožje domovine. Lepa šentjernejska okolica bo tudi to pot privabila mnogo tujcev v Št. Jernej. Dne 7. julija bo tudi premiranje konj za sreza Krško in Novo mesto z začetkom ob 8. zjutraj.

* **Zbirnalno taborišče za nezaposlene in brezdomce.** Razne socialne naprave v državi so na pobudo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje začele delovati na to, da se na primernem kraju osnuje nekakšno zbirnalno delovno taborišče, v katerem naj bi se po odredbi poklicnih oblasti zbirali predvsem oni iz množice beračev in klátežev, ki jih je polna dežela, o katerih bi se dalo upravičeno reči, da jim ni več do poštenega dela in poštenega načina življenja. V to taborišče naj bi prišli zlasti tisti izmed poklicnih brezposelnih, ki s svojim ravnanjem sicer niso ničesar zakrivali, da bi spadali v zapor, a zaradi predolge nezaposlenosti in potepuštva sami od sebe niso več sposobni za redno delovno življenje. Socialno-politični oddelek banske uprave se ukvarja z načrtom, da kupi za ustanovitev takšnega taborišča znano krupsko graščino pri Semiču v Beli Krajini, kjer naj bi se interniranci poizkušali z zaposlitvijo na posestvu vrniti redu in miru.

* **Prihod rojakov iz Amerike.** V ponedeljek popoldne je z gorenjskim brzim vlakom prispela v Ljubljano druga skupina ameriških Slovencev. Na glavni postaji se je zbrala pred prihodom vlaka večja množica občinstva. K sprejemu je prišla na postajo tudi godba «Zarja», ki je zaigrala rojakom v pozdrav veselo dobrodošlico. Povratnike so pozdravili ravnatelj izseljenskega urada in zastopnik banske uprave g. Fink, v zastopstvu župana g. dr. Mis, za Narodno izseljensko zvezo g. dr. Bohinc in g. Kravos in za Rafaelovo družbo pater Zakrajšek. Za pozdrave se je zahvalil župnik iz Chicaga g. Aleksander Vrankar. Skupina, ki je zdaj prišla v domovino, šteje okrog 40 oseb. Vkrkali so se v New Yorku na ekspresni parnik «Champlain», last francoske parniške družbe Cie. Transatlantique. Vožnja po morju je trajala šest dni. Na parniku so imeli potniki vse ugodnosti. Izletniki ostanejo v domovini nekaj mesecev, nato pa jih popelje pomorski velikan «Normandie» v Ameriko.

* **Vročinski val prihaja.** Iz Londona poročajo: Po treh tednih izredno hladnega in deževnega vremena je zajel 23. t. m. Anglijo nepričakovano vročinski val. Vročina je poskočila v Londonu na 33 stopinj Celzija v senci, kar je najvišja vročina, kar so jih zabeležili v zadnjih treh letih. Mesto je kakor izumrlo. Nenadna vročina je zahtevala že več smrtnih žrtev. V bolnišnicah je nad 300 ljudi, ki so zboleli za solnčarico. Če bo vročina trajala dalje, bodo morali skoro v vseh tvornicah podnevi ustaviti delo in delati samo ponoči. — O vročini poročajo tudi iz drugih držav. Prav tako je tudi pri nas huda vročina, toda noči so bile pri nas doslej še nesorazmerno hladne.

* **Premogovnik v Trobendolu je ustavil obrat.** Žalostna vest je zadela 80 rudarjev v Trobendolu pri Sv. Rupertu nad Laškim: ustavljeno je obratovanje premogovnika, v katerem je bilo še do zadnjega zaposlenih do 80 rudarjev.

* **Iščejo se dediči.** Nedavno je v Milwaukeeju umrl rojak Ivan (John) Mitič, star 55 let, ki je zapustil nad 16.000 dolarjev. Pokojnik je bil po poklicu krojač in je imel v sredini mesta krojačnico. Komur je o Mitiču kaj znano, naj to sporoči ustno ali pismeno izseljenskemu referentu banske uprave v Ljubljani.

* **Beograjecan išče po Rusiji skrite zaklade ruskih izseljencev.** Iz nekega lista ruskih izseljencev, ki izhaja v Parizu, so izvedeli Beograjecani o dobrem poslu, ki ga opravlja v Rusiji njihov rojak Milan Marković. Ta mož odkopava po Rusiji skrite zaklade ruskih izseljencev. Od vsega, kar najde, si prisvojijo sovjetska oblastva 75 odstotkov vrednosti, ostalih 25 odstotkov pa dobi Marković zase in za odškodnino lastnikov skritih dragocenosti. Milan Marković pozna Rusijo že iz predvojne dobe. Po osvobojenju se je v Beogradu seznanil z mnogimi ruskimi begunci, ki so mu povedali, kam so skrili pred begom razne dragocenosti. Nekateri so mu to zaupali tudi z namenom, da zakopane zaklade poišče in jim preskrbi vsaj nekaj odškodnine. Po poročilih ruskega lista v Parizu ima iskalec zakopanih zakladov velike uspehe in dobičke.

* **Golubaška mušica v južnem Banatu** Lani smo poročali o močnih rojih golubaške mušice, ki so po vzhodnih srbskih krajih ugonabliali živino. Veliki roji škodljivega mrčesa so rojili v vzhodnih srbskih pokrajinah letos že zgodaj, večji razmah pa je potem preprečil nastop hladnega vremena. Zdaj pa so vetrovi zanesli velike

roje mrčesa v južni Banat in so oblastva že storila potrebno, da se prepreči občutnejša škoda.

* **Utopljenega Podlesnika so našli.** Pred kratkim smo poročali, da je v Savi utonil železničar Dionizij Podlesnik iz Radeč pri Zidanem mostu. Pokojnik je preživljal sebe in rodbino z malo kmetijo in železniško službo. Usodnega dne proti večeru je šel v službo na Zidani most. Vozil se je s čolnom preko Save. Sredi Save je zdajci omahnil v vodo in utonil. Domačinj so ga dolgo časa zaman iskali. Predzadnje sredo zvečer pa je zagledal v Savi čevljar Kohnheisler iz Šmartna človeško truplo. Potegnil je k sebi utopljenca in v njem spoznal pogrešanega Dionizija Podlesnika. O najdbi je obvestil orožnike v Radečah in vdovo Marijo, ki je odredila prevoz utopljenca na pokopališče v Radečah. — Prizadetim sožalje!

* **Smrt pod vlakom.** V nedeljo dopoldne se je peljala k zdravniku v Ribnico 24letna šivilja Marija Oblakova iz Marišič pri Velikih Laščah. Že dalje časa so jo bolela ušesa in zaradi tega je tudi slabo slišala. Z opoldanskim vlakom se je vračala domov ter je v Ortneku izstopila. Tam se je pomenkovala z neko prijateljico, nato pa je zamišljena krenila proti domu, ne da bi pazila na prihajajoči osebni vlak, s katerim se je bila malo poprej pripeljala. Na železniškem prehodu jo je zagrabila lokomotiva in jo vlekla nekaj metrov daleč, nato pa je nesrečnica obležala mrtva ob progi brez obeh nog, ki ji jih je stroj odrezal nad kolenom.

* **Samomor Slovenke v Zagrebu.** Zasebna nameščenka Anka Zorkova, stara 28 let, je nedavno izginila iz svojega stanovanja v Zagrebu in zapustila več poslovnih pisem, v katerih pravi, da pojde v smrt. V soboto popoldne so jo res našli v Slovenski ulici mrtvo. Bila je zastrupljena. Živela je ločeno od svojega moža in je bila zelo nesrečna.

* **Neznan utopljen deček.** Pri Mariboru so potegnili iz Drave na Pobreški cesti deško truplo. O tem so bili obveščeni tezenski orožniki, ki so uvedli preiskavo.

* **Na Dravskem polju je spet gorelo,** in sicer v Muretincih pri posestniku Francu Mešku. Zgoreli sta hiša in gospodarsko poslopje z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem. Domačim gasilcem in gasilcem iz Stojncev se je zahvaliti, da plamen ni objel sosednjih poslopij. Vzrok požara ni znan.

* **Pri padcu z zatvornice si je razbila glavo.** Prehod čez železniško progo pri litijem sre-

mladenič je spal v sobi zraven očetove spalnice. Ko so ga vojaki zbudili in mu je njihov poveljnik povedal, kakšen ukaz imajo, je vstal brez ugovaranja in stopil v sredo med nje.

Tedaj pa se je zbudil tudi Uasif el Hajat. Pokazal se je med vrati prav v tistem trenutku, ko so vedli vojaki njegovega sina po hodniku. Jezna guba se mu je pokazala na čelu. Grozeče se je zadržal nad častnikom:

«Kaj je z mojim sinom? Kam ga mislite odvesti? Govori! Vedeti hočem!»

«Faraon je ukazal, da ga moramo spraviti na varno.»

«Zakaj?»

«Vzroka ti ne smem povedati. Sicer boš pa kmalu vse slišal na zborovanju vsega ljudstva.»

Kopt je prebledel. Spoznal je, da je bilo njegovo dejanje odkrito, toda takoj se je spet zbral.

«Ali sem jaz prost?» je vprašal častnika z nekoliko vznemirjenim glasom.

«Kar se tebe tiče, mi ni bilo nič ukazano. Lahko greš, kamor se ti ljubi.»

Brez besede se je vrnil Uasif el Hajat v svojo sobo, pobral svoje najvažnejše reči in brez pomišljanja zapustil vladno palačo, da ne bi še njega prijel in zaprl.

Na zima je bil videti miren, toda v njegovi notranjosti je besnel vihar. Kdo ga je le mogel izdati? Morda je bilo le usodno naključje ali pa so ga skrivaj nadzorovali in nastavili v sipinah past za Beduina, da ga bodo ujeli in uporabili za pričo proti njemu? Toda kako je mogoče, da

so postali prebivalci oaze, ki so bili prej takolahkoverni, iznenada tako nezaupni in oprezní? Nedvomno tičita za njimi spet oba Slovenca, ki sta že tolikokrat prekrižala njegove načrte. Grozeče je dvignil pest, ko je o tem premišljal.

Ko je stopil iz palače, se je na obzorju že kazal prvi soj vstajajočega dne. To in sveži jutrnji zrak sta ga nekoliko pomirila. Začel je preudarjati, kaj naj stori.

Odločitev je bila težavna, ker ni vedel, ali poznajo nasprotniki vse njegove naklepe. Ko bi vedel vsaj to, kdo bo pričal proti njemu! V poslednjem trenutku se je še odločil, da svojih pristašev ne bo poslal za Aidom Omarjem, to pa zaradi tega, ker jih je hotel imeti za vsak slučaj v svoji bližini, če se mu bo na zborovanju ljudstva primerilo kaj nevshečnega. Ni se maral izročiti svojim nasprotnikom na milost in nemilost, čeprav je vedel, da se jim bo moral vsaj delno ukloniti, če ne bo hotel pahniti svojega sina v smrtno nevarnost.

Zato je torej odhitel k svojim pomočnikom in jim povedal, kaj se je medtem primerilo.

Uporne Romete je prevzel blazen strah. Poznali so neizprosno strogost faraonovo. Vedeli so, da postane trd, če ga kdo čez mero izziva. Prestrašeno so se spogledovali. Uasif el Hajat je moral uporabiti vso svojo zgovornost, da jih je pomiril in ohranil zase.

Počasi se mu je tudi posrečilo, da si je utrdil zaupanje pri njih. Potem jim je naročil, naj zbe-

rejo vse svoje znanke in pridejo z njimi na veliko zborovanje.

Hitro in brez mraka, kakor je v krajih blizu ravnika* navada, je vstal mladi dan. Nekaj ur nato je solnce že gredo razburjeno množico, ki se je bila zbrala na velikem trgu. Vse polno govoric je krožilo med ljudmi. Napeto so vsi čakali, kdaj se bosta pokazala dvor in zbornica svetovalcev.

Naposled so pričakali. V lesketajoči se obleki, sredi svojih dostojanstvenikov, je prišel faraon iz palače in stopil na oder. Tudi tucat pisarjev je bilo pri njem. Njih naloga je bila, da bodo zapisali vse kraljeve besede in jih prebrali posameznim rodovom.

«Zalosten in skoraj neverjeten je vzrok, zakaj je kralj Meri — dobri bog naj varuje njega in njegov rod — sklical to zborovanje.»

S temi besedami je nagovoril veliki duhoven prebivalce oaze. Potem je na dolgo in na široko povedal, kako je dal Kopt osvoboditi ujetega vojuna in kakšne posledice utegne imeti ta nepremišljenost.

«To bi bila nesreča, ki bi je ne mogli prenesti kakor vsako drugo, ki jo pošlje dobri bog,» se je razvnel veliki duhoven, «toda nekaj drugega je še, kar boli našega plemenitega kralja in nas, ki smo njegovi svetovalci: to, da ujetnika niso

* Ravnik ali ekvator je vzporednik, ki deli zemeljsko kroglo na dva dela. Ob njem so najbolj vroči kraji.

skem načelstvu je bil že večkrat imenovan v zvezi z nesrečami. Prav svojevrsna pa je nezgoda šolarice Minke Hostnikove z Dobrave. Dekle je prišlo k večernemu vlakom, pa se je ustavilo ob zaprti rampi. Naslonilo se je na leseni žrd, noge pa je vtaknilo v žično mrežo. Ko je vlak že odpeljal, je dekle kar obviselo na dvigajoči se rampi, a ko se je izmotalo iz omrežja, je padlo zviška na trda tla in obležalo z razbito glavo. Nesrečno dekletce so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

*** Smrt delavnega moža.** V Novem mestu je preminil g. Jakob Paučič, oče novomeškega župana trgovca g. Josipa. Pokojnik je slovel kot skrben in sposoben gospodar še posebno pa kot trgovec z deželni pridelki. V poslednjih 15 letih ga je mučila sladkorna bolezen. Pokoj je užival na posestvu ob Ljubljanski cesti. Za vzornim očetom žalujejo otroci iz dveh zakonov. Prva soproga je bila iz ugledne Finžgarjeve rodbine na Brezjah, druga pa iz enako spoštovane Durbarjeve družine v Vavti vasi. Pokojnik, velik prijatelj vseh naših naprednih časopisov in njihov zvesti naročnik, si je pridobil splošno spoštovanje med meščani kakor med deželani. Časten mu boji spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

*** Požar v Prevolju.** Te dni je gorelo pri posestniku Janezu Šušteršiču, po domače Šivcu. Do tal je zgorel kozolec dvojnik, z njim vred pa nova mlatilnica in nekaj orodja. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Kamnika in Podpeči. Ogenj je bil po mnenju vaščanov podtaknjen.

*** Velik požar v Prepolah.** Na gospodarskem poslopiju kočarja Štefana Bauma v Prepolah pri Račah je te dni nastal požar. Razen tega poslopija je pogorel se skedenj z vsem, kar je bilo v njem. Zaradi velikega vetra in suše pa se je požar širil naglo na sosednja, s slamo krita poslopija, in trem posestnikom uničil velik del njihovega imetja. Posestniku Matevžu Pušniku so zgoreli hiša, gospodarsko poslopije, skedenj, kolarnica, uta za steljo in drvarnica. Ogenj se je razširil še naprej na slamnato ostrešje hleva posestnika Štumbergerja, kateremu je upepelil požar hlev, skedenj, kolarnico in uto za drva in steljo. Odtod se je požar razširil na slamnato ostrešje hleva posestnika Mihaela Peska ter je upepelil hlev, skedenj, kolarnico in uto za drva in steljo. Kako je požar nastal, se ne ve, sumi pa se, da je vzrok požara najbrž nepredvidnost. Ni pa tudi izključeno, da je nastal požar zaradi

S tako lahkoto

in hitrostjo doseči tako belo perilo je mogoče samo z

RIVIERA terpentinovim milom

ki je izdelano na podlagi olivnega olja.

nepredvidnosti otrok. Škoda je pri vseh pogorelih v glavnem krita z zavarovalnino.

*** Smrt kolesarja.** Ko je nesel predzadnjo nedeljo zvečer poštni sel iz Sevnice pošto v Radno, je našel na cesti tokraj savskega mostu nezavestnega 30letnega Ivana Felicijana, posestnikovega sina iz Gaberja pri Trzišču, poleg njega pa kolo. Prijavil je to bližnji orožniški postaji. Poklicali so takoj zdravnika iz Sevnice, ki je pregledal ranjenca in odredil prevoz v bolnišnico v Krškem. Felicijanu so pa še poslali po župnika v

Boštanj, ki je mu je podelil samo še sv. poslednje olje. Ker je ponesrečenec na potu v Krško izdihnil svojo dušo, so ga pripeljali nazaj na dom v Gaberje. Kako je nastala nesreča, je še nepojasnjeno.

*** Žaloljra zapuščene matere in otroka.** Sreškemu sodišču v Litiji je bila izročena mlada Marija, ki je v skrajnem obupu in bedi zadušila svojega otroka. Marija je pred nekaj leti prbežala čez italijansko mejo in služila za deklo v Ljubljani in raznih drugih krajih. S svojim iz-

osvobodili njegovi prijatelji in zavezniki, ampak slovi našega naroda. Poslušajte vsi, služabniki velikega boga! Resnica in odkritost sta vladali v naši lepi oazi. Nobenega zločina nismo tako zaničevali kakor laž in grdo zahrbtnost. Tedaj pa je prišel k nam zapeljivec in zasejal neslogo med narod. Čeprav mu je kralj prizanašal, kolikor mu je mogel, vendar ni nehal kovati črnih naklepov proti nam in naši domovini. Gorje mu, trikrat gorje! Zato te obtožujem tu pred zbranim narodom. Uasif el Hajat, da si grdo oskrnil zakon gostoljubnosti. Dobroto si poplačal s podlo nehvaležnostjo in se zvezal z našimi najhujšimi sovražniki, čeprav zatrjuješ, da si naše krvi. Ti si zapeljivec, ki je snedel besedo, zbiral nezadovoljneže okoli sebe in jih hujškal, naj izdajo lastne brate, kakor zveri v puščavi, ki požro svoj lastni zarod. Zdaj govori, če moreš ugovarjati mojim besedam!

Med ljudstvom je zavrelo, ko je veliki duhoven utihnil. Na mah je Kopt izgubil s to obtožbo vse ljudi, ki si jih je bil v zadnjih mesecih rovarjenja pridobil. Samo njegovi najbližji sokrivci so mu še ostali zvesti in uporno gledali okoli sebe.

Uasif el Hajat ni nič drugega pričakoval. Pripravljen je bil na tak učinek duhovnovih besed. Skoraj zaničljivo je pogledal vsem svetovalcem po vrsti v obraz. Potem je uprl še sovražni pogled na oba Slovence in začel:

«Huda je tvoja obtožba, o starec, tem hujša, ker meri na gosta, kakor si me sam imenoval.

Toda ne zamerim ti tega. Ti si samo slepo, poslušno orodje v rokah tistega, ki mi noče izročiti prestola mojih prednikov in ki ne zamudi nobene priložnosti, da bi se nad mano maščeval. To je znano vsem, ki so zbrani na tem trgu. Če sem si nabiral prijatelje, ne more nihče govoriti o spletkarjenju. Saj ste mi sami rekli, naj si poiščem pravico pri ljudstvu. Toda to ni vse. Obdolžil si me tudi, da sem osvobodil ujetega vohuna. Vprašam te, kakšne dokaze imaš, da se upaš izreči takšno nezaslišano obtožbo?»

Tedaj je potegnil veliki duhoven talisman iz rokavovega zaviha in ga dvignil kvišku, da so ga morali vsi videti.

Dejal je:

«Tale predmet smo našli v ječi ujetnika. To lahko potrdijo faraon, oba tujca, ki sta prišla s teboj k nam, in veliko število faraonovih telesnih stražnikov. Prav tako je vsem znano, da je ta drobnji predmet tvoj. Le ti sam si ga mogel pustiti tam, kjer smo ga odkrili. Torej ne more biti nihče drug izdajalec in nihče drug ni mogel rešiti vohuna vezi. Zdaj pa odgovarjaj!»

Ko je Uasif el Hajat zagledal talisman, je za trenutek zaprl oči. Tisoč misli mu je blodilo po glavi. Potem pa se je zbral in pogledal obtoževalcu predrzno v obraz.

Vprašal je:

«Ali ne moreš pokazati ničesar drugega?»

Veliki duhoven je odkimal in skomignil z rameni, kakor bi hotel reči, da je že samo to več ko preveč.

Ko je Uasif el Hajat to videl, bi bil najrajši na ves glas zavriskal.

Krvavemu jastrebu se je torej beg posrečil. Ta priča, ki se je je najbolj bal, se je torej izmuznila rokam njegovih nasprotnikov. S koščeni talismanom, ki ne more govoriti, bo pa že opravil.

«Res, občudovati moram vašo prebrisanost, še bolj pa vašo predrznost, da govorite o resnici in poštenosti, ko ste sami naravnost mojstri v goljufanju in skrivnem spletkarjenju», je vzkljknil z zmagovalnim glasom. «K sreči pa sem spoznal vaše zvihačno slepomišljenje in ga bom zdaj pred ljudstvom razkrinkal. Daj, povej mi, kje si se mudil včeraj popoldne z enim teh tujcev!»

Starec ni odgovoril. Napol začudeno, napol osuplo je gledal zdaj Sodnika in Hudalesa, zdaj faraona, ki je bil prav tako ves zmeden. Zvit lišjak jih je zadel v edino ranljivo mesto. Starec je vedel, da ljudstvu ne sme povedati, kje je bil v tem času. Kaj bi ljudje rekli, če bi povedal, da so takrat v svetišču zbirali dragocenosti in jih pripravljali za prelivanje.

Posmehljivo je Kopt pogledal vse svetovalce. Potem pa je vneto nadaljeval:

(Dalje prihodnjič.)

Kdor oglašuje, ta napreduje!

voljencem, ki je bil brez stalne zaposlitve, je bila celo v Avstriji in se je potem spet vrnila v naše kraje. Fant jo je zapustil in je na nekem travniku blizu Kamnika nedavno rodila zdravo dete moškega spola. Potem je z otrokom tavalala okrog, proseč za delo in pomoč. Predzadnji četrtek zvečer so ji v hiši nekega posestnika blizu razvalin gradu Gamberka postregli z mlekom, naslednji dan pa so jo kmetje našli na travniku blizu Jesebovega z mrtvim otrokom v naročju. Orožnikom in zastopnikom občine v Zagorju je nesrečna ženska pripovedovala, da je otroka zadušila, ko ga je lačna in obupana tiščala v naročju. Tako je nehote povzročila smrt izčrpanega deteta.

* **Sod je ubil 11letnega fanta.** V Frajhamu na Pohorju se je pripetila huda nesreča. 11letni posestnikov sin Anton Domadenik je šel s svojim 15letnim bratom Jožefom s sodom v niže pod hišo ležečo grabo po vodo. Sod je bil na dvokolesnem vozičku, v katerega sta bila vprežena dva vola. Brata sta nalila sod ter se napotila nazaj proti domu. Med potjo pa je zadelo kolo voza v velik kamen, zaradi česar se je zlomilo oče. Sod je omahnil z voza ter padel na zadaj stoječega Antona. Okrog 300 kg teže se je prevrnilo preko fanta in mu strlo lobanjo. Deček je obležal na mestu mrtev.

* **Hudo se je ponesrečil pred dnevi v Rogaški Slatini g. Jožko Korošec,** knjigovodja v pokoji iz Celja. Padel je na slatinsko steklenico, si močno razrezal desnico in levo koleno, obenem pa prerezal glavno žilo. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Kolterer. G. Korošcu se zdravje zdaj že spet vrača.

* **Smrtna žrtev prometne nesreče.** V Dravljah pri Ljubljani se je zgodila 20. t. m. huda motociklistična nesreča. Kmalu popoldne sta drvela iz mesta proti Št. Vidu dva motocikla, izmed katerih je prvega vozil zdravnik dr. Janko Osolnik, na drugem pa sta sedela 41letni zidarski mojster Leopold Juvan iz Vodmata in njegova sestra Marija, poročena Potokarjeva, bivša občinska tajnica v Mostah. Cesta je v tem delu v prav slabem stanju in tako se je zgodilo, da je dr. Osolnik na razgrebenih tleh izpodneslo, da je padel z vozilom vred. Zaradi padca svojega tovariša je moral Juvan, ki je hitel za njim, v trenutku zavoziti precej na levo, a nesreča je hotela, da je prav tedaj privozil iz šentviške smeri mladi kolesar. Pri vsej previdnosti vozača je motocikel oprasnil kolesarjevo zadnje kolo in hkratu so bi vsi trije na tleh. Dr. Osolnik je dobil sa-

mo lažje poškodbe, prav tako tudi Juvan, nezavestna pa sta obležala Juvanova sestra in kolesar, v katerem so pozneje spoznali 24letnega magistratnega uradnika Bogomira Kukmana. Dr. Osolnik si je sam poiskal pomoč v bližnji hiši, po ostale tri pa je prihitel reševalni avto, da jih odpelje v bolnišnico. A še preden so ranjence v bolnišnici oddali, je Kukman umrl. Policijski zdravnik dr. Luznar, ki je bil poklican s komisijo, je ugotovil, da je ponesrečenec dobil predvsem hud udarec na desno oko in na levo senco, po vrhu pa se mu je še hrbtenica zlomila v sredini, da je morala nastopiti smrt. Medtem ko je Juvan odnesel samo nekaj prask po glavi in rokali, je dobila njegova sestra nevarnejše notranje poškodbe.

Opozorilo naročnikom!

Le še nekaj dni in prva polovica leta bo pri kraju. Zato prosimo cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine za letos, da opravijo svojo naročniško dolžnost čimprej, da ne bo pozneje nepotrebne pisanja in nadležnega terjanja. Ne odlašajte več plačanja naročnine, ker vam bo pozneje plačati težje, ako imate še druge obveznosti. Uprava lista Vas tako dolgo tudi ne more čakati. Poslužite se takoj zadnje položnice, ki ste jo prejeli, pa še ne izrabili. Kdor pomočno položnico ni prejel, pa ve, da je še dolžan, ali komur se položnica pokvari, naj piše upravnistvu po drugo. Dobiti jo bo nemudno.

Uprava »Domovine«.

* **Mrtev otrok v studencu.** Ko se je napotila te dni zvečer k studencu pri Repovih v Limbušu Pušnikova Marica, je zagledala na površini trupelce štiriletnega Repovega sinka Štefka. Prišli so ljudje in potegnili fantka iz studenca. Otrok je najbrž šel k studencu po vodo, pa je pri zajemanju padel vanj in utonil.

* **Obsodba nenavadnega vojaškega begunca.** Pred vojaškim sodiščem v Sarajevu je bil obsojen na dve leti in dva meseca zapora vojaški begunec Anton Majcen, doma iz okolice Kranja. Majcen je človek, ki nima miru, poleg tega je pre-

vzet od iznajditeljske strasti. Iz vojaške službe je utekel že leta 1921., ko je služil svoj kadroški rok. Potem se je vsa leta potikal po raznih tujih deželah in je bil nekajkrat tudi zaprt. Na razpravi je obširno pripovedoval o svojih velevažnih iznajdbah ter trdil, da so ga v tujini zapirali samo zaradi tega, da bi se polastili načrtov njegovih iznajdb. On pa da je bil previden in da jim je podtaknil vsakokrat samo manj vredne skice ter zdaj domov prinesel vse bogastvo svojih iznajdb. Ves čas razprave je govoril samo o tem ter tudi omenil, da bi moral čimprej dobiti nekje 125.000 Din za zavarovanje svojih patentov. Obsodba ga ni prav nič vznemirjala. Zagovornik, ki mu je bil določen, je med drugim dejal, da ima Majcen tako nemirno kri, da bi gotovo utekel tudi iz raja.

* **Babico je ustrelil.** Krojaški pomočnik Janez Topolovec iz Veržeja si je od svojega gospodarja izposodil samokres in ga doma ogledoval. Samokres se je po nesrečnem naključju sprožil in krogla je zadela Topolovecovo babico, ki je bila takoj mrtva. Topolovec se je moral te dni zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Zagovarjal se je, da je imel samokres prvič v rokah in da gre za usodno naključje. Obsojen je bil na šest mesecev zapora pogojno na pet let.

* **Ker je puščala kri,** se je morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Mariboru 51letna zabebnica Antonija Žilharjeva iz Jelovca. V zadnjih letih je namreč v smislu obtožnice zdravila v Korenjaku in okolici bolnike s tem, da jim je s posebno pripravo sekala žile na roki proti nagradi v živilih in denarnih zneskih po 5 in 10 dinarjev. Obsojena je bila na dva meseca zapora pogojno na dve leti.

* **Obupno dejanje carinskega blagajnika.** V uradu glavne carinarnice na Vilharjevi cesti v Ljubljani se je ustrelil v prsi 39letni carinski uradnik Fran Dobrovič in se smrtno nevarno ranil. Dobrovič, ki je po rodu iz Obrenca v Dalmaciji, oženjen in oče treh majhnih otrok, je imel v carinarnici opravka z blagajno. Medtem ko je bil pretežni del denarnega prometa, ki je tekel skozi njegove roke, stalno pod nadzorstvom predpostavljenih, pa je vodil Dobrovič tudi posebno blagajno, v katero so se stekali dohodki iz nekaterih posebnih taks, in pregleda blagajne že nekaj let ni bilo. Usodnega dne je prišlo nenadno do poloma. Dobrovič je dobil nalogo, da blagajno izroči drugemu uradniku. Ta odredba je uradnika, ki svojih računov ni imel v redu,

Maščevanje

Zgodbica.

O podružnici svetega Roka na griču pripovedujejo dolinci čudne zgodbe. Baje je stala nekoč ta cerkva v dolini sredi lične vasi kakor kraljica nad drugimi poslopji. Ker ni bila obzidana, so jo onečejale živali, obzidja pa vaščani niso hoteli napraviti. Zato se je neke viharne noči preselila na bližnji grič. Ljudje niso o tem nič vedeli, samo vole in konje so dobili zjutraj v hlevih vse okolice mokre in upehane, znamenje, da so morali oni odvléci na hrib.

Vaščani seveda niso mogli za cerkvijo na grič, sledil pa ji je župnik, ki so mu ob njej postavili župnišče, kjer se je naselil s kuharico in mežnarjem. Tu so živitarili vsi trije kakor puščavniki. Le ob nedeljah so jih obiskovali dolinci, ki so hodili k jutrnji maši.

Cerkvica je bila med tednom zmeraj prazna. Vsako jutro po maši je mežnar zaprl velika vrata in nesel ključ v župnišče. Odprt je bil le ozek vhod za oltarjem, kjer je imela kuharica svojo shrambo. Tu je na hladnem prostoru hranila mleko, postavljeno v latvicah na policah, nad njimi pa so na drogu visele suhe klobase.

Vsa prestrašena je nekega jutra opazila kuharica, da manjka na drogu več klobas. Poklicala je cerkovnika in ga začela izpraševati, ali si jih ni prilastil.

Cerkovnika je oblila rdečica, ker je bil res on

tisti, ki je pojedel župnikove klobase. Vendar se je spretno potajil in rekel:

«Kaj pravite, milostiva?»

«Klobase so pokradene», je zajavkala. «Najmanj deset jih manjka.»

«Čudno, čudno! Kdo je bil neki to napravil? Ga kdaj?»

«Najbrž ponoči. Mislila sem, da nihče ne ve, kaj imamo za oltarjem. Radovedna sem, kdo hodi s takim hudobnim namenom v cerkev.»

«Poizvedel bom in vam povedal.» — Mežnar se je namuznil, ko je kuharica šla; takoj se je odpravil v cerkev nad klobase, obenem pa je premišljal, kako bi jo speljal na napačno sled in koga drugega obdolžil tatvine.

Opazil je na oltarju ob kipu svetega Roka lesenega psa z odprtim gobcem. V njem je imel nekoč kos lesa, ki je bil podoben hlebčku kruha, toda kdo ve, kdaj mu je padel leseni hlebček iz gobca. Mežnar mu ga je zamenjal s klobaso, potem pa poklical kuharico, ki je hitela pogledat zasačenega tatu.

«Ali je mogoče?» se je začudila. «Pes naj bi kradel klobase!»

«To je prav verjetno», je zatrdil cerkovnik. «Drugega sumljivca sploh ni.»

«Glej jo no, grdobo! Aha, saj je tudi kruh, ki ga je svetniku, najbrž ukradel. Navada je železna srajca.»

«Klobas pa ne sme!»

«Ne sme, pa je konec besede! Seveda rodi priložnost izkušnje; celo človek bi podlegel,

kaj šele žival, čeprav je v svetnikovi bližini.»

«Pa je res preblizu, kajti priložnost napravi tatu.»

«No, vidiš! Zato pa ven z njim, kamor spada. Saj ni lepo, da pse postavljamo na oltar!»

Mežnar ji je moral ustreči. Vzel je lesenega psa z oltarja in ga vrgel v grmovje na spodnjo stran cerkve, kjer je obvisel v vejevju. Takrat se je moral tudi enkrat za vselej odreči uživanju dobrih klobas.

To je bilo vrišča in hrupa tisto nedeljo, ko so zapazili dolinci, da manjka svetnikov zvesti čuvaj in spremljevalec. Mežnar je radovednim babnicam komaj sproti odgovarjal, kaj se je zgodilo, da ga ni na oltarju. Ni jim bilo dovolj, ko je rekel, da je poginil; ženske so hotele vedeti tudi to, zakaj je poginil in zakaj mu ne postavijo namestnika. Čim bolj je lagal, tem bolj so mu verjele.

Navdušenje je raslo in naposled so sklenili, da mora dobiti svetnik v najkrajšem času nadomestilo. Farani so pritiskali na župnika in mu ponujali darove, ta pa se je na zahtevo kuharice novega psa krčevito branil. To je ljudi tako razjezilo, da so začeli klicati nad župnika maščevanje in kazen. Bog naj ga udari z boleznijo ali s kakšno drugo nesrečo! Nad župnijo naj pošlje neurje in strele naj švigajo in podirajo domove.

Prošnje so se jim slučajno izpolnile. Nekega dne se je pričelo temniti nad gričem in po dolini je zavladala tišina. Tedaj se je zablislilo, iz oblaka je švignila strela in udarila v gorsko cerkvico, katero je popolnoma razdejala. S.

Veren spremljevalec

za weekend, tramping, sport, turistiko, za potovanje in letovanje je:

TIVAR nepremočljivi

HUBERTUS

Zakaj?

1. Zato, ker Vas varuje pred nenadnim poletnim dežjem, ker je nepremočljiv.
2. Zato, ker je topel in Vas varuje pred večernim hladom v gorah.
3. Zato, ker Vam služi pri prenočevanju namesto odeje, ker je dovolj širok.
4. Zato, ker Vas med nošnjo ne ovira, ker je lahek.

NABAVITE SI GA ZATO V NAJBЛИŽNJI PRODAJALNICI

TIVAR OBLEK

tako vrgla iz ravnovesja, da se je, preden bi moral blagajno dati iz rok, dvakrat ustrelil pod srce. Upravnik carinarnice je dal takoj poklicati reševalni avto, ki je samomorilca prepeljal v bolnišnico. V bolnišnici so Dobroviča operirali

in mu obe krogli vzeli iz ran. Takoj je bila obveščena o dogodku tudi osrednja carinska uprava in prispel je v Ljubljano poseben odposlanec ministrstva in izvršil preiskavo v blagajni.

* **Izsleditev sumljivega neznanca.** Sumljiv neznanec je več dni strašil prebivalstvo okrog Čemšenika in Sv. Planine. Orožniki so neznanca izsledili in ugotovili, da je sin nekega posestnika iz St. Lenarta. Fant je slaboumen in navadno beži pred ljudmi. Pri njem so našli samo nož. Prebivalstvo se je oddahnilo. Sicer pa ima strah zmerom velike oči, saj slaboumenje doslej še ni bil nevaren ljudem.

* **Velika tatvina manufakturnega blaga.** Uslužbenci Prelogove veletrgovine z volnenim blagom v Ljubljani so pred nedavnim časom opozorili gospodarja na dejstvo, da neko manjše podjetje v Ljubljani prodaja enako blago kakor ta tvrdka po neverjetno nižjih cenah. Poznavalcu je moralo biti jasno, da se tako pod ceno lahko nudi samo blago, ki ni povsem poštenega izvora. Tvrdka je opozorila policijo, ki se je takoj pozanimala za reč, obenem pa so tudi Prelogovi nameščenci uvedli zaupne poizvedbe. Tako je prišlo do zanimivega odkritja, da je bilo blago pokradeno prav na škodo Prelogove tvrdke. Tatvine so se izvršile, kakor kaže dosedanja preiskava, že na postaji, še preden je tvrdka dvignila blago. Policija je zaplenila za celo majhno skladišče volnenega blaga.

* **Nevaren potepuh.** Oblastva iščejo 27letnega Ignaca Rosa, rojenega v Župetincih in pristojnega v Cerkovlje. Ros je po poklicu šofer. Potika se že dalje časa po raznih krajih Slovenije brez dela. 13. in 14. t. m. se je pojavil v občini Sromljah ter se izdajal ljudem za trgovca Franca Gorjanca iz Laškega. Orožniki so ga aretirali in mu zaplenili revolver, vendar se je Rosu posrečilo pobegniti. V vasi Cundrovcu je 14. t. m. ustavil s samokresom v roki neko žensko in zahteval od nje denar. Ros je precej visok, močne postave, podolgastega obraza, kostanjevih, gladko nazaj počesanih las. Napravljen je bil v rjavo ponošeno obleko in modro srnjco. Na glavi je imel zelenkast klobuk.

* **81 zaporov ima na grbi.** Ljubljanska policija je izročila sodišču 52letnega poklicnega potepuha Ivana Žabjeka iz Spodnje Hrušice, ki bo tokrat prejel že svojo 81. kazen. Vse življenje je Žabjek po malem sleparil, kradel in živel na vse načine, ki so prepovedani. Med kaznimi, ki jih je že odsedel, so razen številnih manjših tudi nekatere večje. Enkrat je sedel kar dve leti skupaj. Te dni se je Žabjek pomešal med kmečke okoličane, ki na Sv. Petra nasipu prodajajo krompir. Dve-ma kmetoma je v dveh krčmah poneveril sedem

Soteščan:

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

Kmalu po njenem odhodu se je lotil svojega opravila. Na mizi sredi sobe je opazil zvitek papirja. Pisava se mu je videla znana, čeprav ni poznal nobene črke. Imel je dober spomin; prav hitro se je domislil, da je videl nekaj sličnega pri pokojnem graščaku. Zpomnil si je neko posebno znamenje — veliko začetnico prve vrstice.

Kako je prišla nečakinja do papirjev, katere je Otmar hranil v podzemski votlini? Nič bi se ne čudil, ako bi našel tiste spise pri Albini, ki je vendar upravičena pregledati očetovo zapuščino. Toda pri njej jih ni zapazil, dasi je bil vsak dan v njeni sobi. Njej jih Edita ni mogla izmakniti. Nedvomno jih je iztaknila v grobnici med listinami, kakršnih je tam na kupe. Kdo ji je dovolil brskati med papirji in trgati pečate? Kaj je privedlo nečakinjo do tega dejanja? Morda jo je nikala vsebina? Vitez bi prebral vse spise, ko bi mu jih smel pokazati. Spomnil se je, da ne sme ničesar premakniti.

Hitro se je zasukal in obrisal pohištvo in predmete. Delo je dovršil ob pravem času. Od daleč so se že oglašali drobni koraki. Urh je odšel iz sobe in zaklenil vrata.

Po hodniku jo je drobila Edita med šumenjem dolgega krila. Prihajala je iz oddelka, kjer je bi-

vala Albina. Urh jo je videl, a ona ga ni zapazila. «Morilka!» je dejal tiho v svojem skrivališču.

Gizdave nečakinje ni bilo navzgor po stopnicah. Ostala je spodaj, kjer je morala imeti še druga opravila. Urh se je ozrl okrog sebe in zapustil skrivališče.

Z naglimi koraki jo je ubral po hodniku. Gnali sta ga skrb in bojazen, s katero je stopil v sobo k vitezovi naročenki. Na mizi je stal kozarec, napolnjen s čisto tekočino.

«Hvala Bogu, ni še izpila!» Strežnik se je razveselil. Brž je izlil tekočino iz kozarca in naložil čiste studenčnice.

Ko je postavil kozarec nazaj na prejšnje mesto, se je Albina prebudila. «Urh, kaj delaš tukaj?» ga je pogledala izpod odeje.

«Prišel sem v imeđu viteza, vašega zaročenca...»

«Ali je tukaj? Kdaj je prišel? Zakaj se je zamudil tako dolgo?»

Bolnica je hotela vstati in pohiteti svojemu ljubljencu nasproti.

«Milostiva, nisem še rekel, da je tukaj. Niste me prav razumeli. Viktor je nekaj obolel. Nastale pa so še druge ovire...»

«Kakšne?» ga je prišla za besedo.

«Milostiva, povedal vam bo sam, kadar okreva...»

«Ali ga bo treba še dolgo čakati?»

«Vsak dan lahko pride», jo je potolažil. «Do tedaj pa ne vzemite nikakega zdravila.»

Albina ga je gledala osuplo.

«Pa molčite o tem, kar sem vam sporočil. To je želja vašega zaročenca. Tukaj se dogajajo reči, o katerih pa seveda še ne sinemo govoriti.»

«Govori, za božjo voljo!» Bolnica je trepetala. «Edita mi ničesar ne omeni...»

Služabnik je ponovil: «Odklonite vsako zdravilo pa tudi hrano, ki bi vam jo ponudila Edita. Uživate samo jedi, ki vam jih prinesem jaz ali vaša služabnica.»

«Edita naj bi...» se je zgrozila. «Moja sestrična... Ni mogoče!»

«Milostiva! Izvršite samo to, kar vam je naročeno. Obljubite! Vitez pričakuje odgovora. Ves je v strahu zaradi vas... Pomirila ga bo edino le vaša beseda.»

«Reci mu, da sem mu hvaležna za opozorilo», se je naposled vdala. «Toda odkod mu je znano, kaj se godi na Rovišju? Ne, ne! Edita ni taka, kakor se komu dozdeva... Prosi ga, naj se potruži, ako mi res preti nevarnost. Vendar pa naj se prepriča, da ne bo kake zamere...»

Bolnica se je stresla in omahnila na blazino. Z roko je namignila strežniku, naj odide. Njegovo namigovanje jo je oplašilo. Ako so resnične slutnje njenega skrbnega zaročenca, tedaj se mora držati njegovega navodila. Vedla se bo tako, da sestrična ne bo ničesar zapazila.

Urh je odšel in tiho zaprl vrata. Na hodniku mu je ušel pogled na dvorišče. Zagledal je Edito, ki je hitela proti stolpu. Preden je vstopila, se je ozrla oprezno okrog sebe.

all osem vreč krompirja, ki sta jih bila tam shranila za svoje odjemalce. Ivana Zabjeka seveda tudi ta kazen ne bo spreobrnila.

* **Begunec iz zapora spet pod ključem.** V Škofji Loki je ušel iz zapora znani klatež Debeljak Leopold. Izkoristil je ugoden trenotek, ko so bili kaznjenci zaposleni s pospravljanjem in čiščenjem na sodišču. Kakor blisk je planil proti zidu, se povzpел nanj in se že v naslednjem trenutku zavihtel čez zid v zlato prostost. No, pa se ni dolgo veselil prostosti, zakaj ni minil dan in že so ga imeli spet ujetega. Prijeli so ga v Medvodah pri njegovem dekletu.

* **Morilec Juhant usmrčen.** V soboto se je po Mariboru razširila vest, da je minister pravde potrdil smrtno obsodbo morilca Viktorja Juhanta. Tako je Maribor v kratkem razdobju štirih mesecev doživel kar tri usmrtitve, medtem ko čaka že četrta žrtev, stari Jakob Budja, na potrditev smrtno obsodbe. Viktor Juhant, ki je sicer do zadnjega upal, da bo pomiloščen, je kljub temu potrditev smrtno obsodbe zelo mirno sprejel. Ko ga je predsednik velikega senata gosp. Zemljič vprašal, ali ima še kako željo, Juhant ni odgovoril in je mirno odšel iz dvorane. Le svojega zagovornika dr. Bergoča je povabil, naj pride popoldne k njemu v celico. Čas do usmrtitve v ponedeljek zjutraj je prebil obsojenec mirno. Izkušal se je celo šaliti. Pripovedoval je, da je njegova zadnja želja, da bi si sam postavil vislice. V splošnem je bil zelo miren, jedel ni ničesar, spal pa ni, ker ga je motila luč. Pred smrtjo je zamenjal svojo obleko z razcapano obleko nekoga jetnika, češ da je za oni svet že dobra. Hudoval se je tudi na svojo sestro, češ da je po njeni krivdi prišel tako daleč. Svojemu zagovorniku je tudi priznal, da je pokojnega Stanka Hacinca res umoril v spanju, kar je doslej vztrajno zanikal, češ da ga je ubil med ruvanjem. Smrtna obsodba je bila izvršena v ponedeljek zjutraj ob 6. Sodni dvor je zastopal dr. Kolšek, državno tožilstvo pa dr. Hojnik. Usmrtitvi je prisostvovalo le nekaj redarjev in orožnikov. Vsa javnost je bila izključena. Morilec Juhant je na poti proti vešalom pokleknil pred sodnika in ga prosil odpuščanja. Poljubil je križ in mirno stopil pod vislice. Čez štiri minute mu je prenehalo utripati srce.

* **Odnegli so 24.000 Din.** Lani je bil izvršen vlom pri posestniku Guštinu Francetu na Selu pri Rudniku. Vlomilec mu je odnesel lesen kovčeg, v katerem so bile štiri hranilne knjižice s

skupno vlogo 50.000 Din in 24.000 Din gotovine. Orožnikom se je kmalu posrečilo dobiti v roke drznega vlomilca, že večkrat kaznovanega Pavla Malovrha, 26letnega brezposelnega potepuha. Pavel Malovrh je odnesel gotovino, drugo pa je pustil. V zaporih sta se že prej spoznala z nekim Jožetom Dacarjem, na plen pri Guštinu ju je opozoril posestnik Matija Verbič s Seja pri Rudniku. Doineni'li so se, da bo vlomil Malovrh. Temu se je vlom res posrečil, ni pa hotel z ostalima vlomilskima tovarišema deliti vsega plena, ampak je dal Dacarju samo 2000 Din, Verbiču pa le 1000 Din. Dolgo so vsi krivdo zanikali. Malovrh je naposled krivdo priznal, druga dva pa sta tidorvratno vztrajala pri tem, da nista bila z Malovrhom v zvezi. Vršile so se tri obravnave, ki so naposled dognale krivdo vseh obtožencev. Bili so obsojeni: Malovrh na tri leta robije, Dacar Jože na eno leto in posestnik Verbič Matija na šest mesecev strogega zapora.

* **Zločin brezsrčne matere.** Na desnem bregu Krke bliž Murnove hiše v Novem mestu je 14-letni Stanko Majstrovich opazil na vodi zavoj, ki je zbudil njegovo radovednost. Zavoj je potegnil na breg. Bila je cementna vreča. Ko jo je odprl, je našel v njej v stare cunje zavito otroško trupelce deklice, ki ji je manjkala levica. O strašni najdbi je deček obvestil orožnike, ki so pregledali omot in ugotovili, da je brezsrčna mati nesrečno dete zadavila v bližnjem gozdu. Pri ogabnem zločinu je, kakor kaže, brezsrčna mati odtrgala deklici levico v ramenu. Za brezsrčno materjo poizvedujejo. Baje so morilki že na sledu.

* **Obsodba duhovnika.** Zagrebške «Novosti» z dne 15. t. m. poročajo: Okrožno sodišče za mesto Beograd je 14. t. m. obsodilo katoliškega duhovnika, lazarista-misijonarja Alojzija Mava iz Grobelj pri Domžalah zaradi posilstva 15letne deklice. Obsojenec je svoje dejanje priznal. Zaslisane so bile tudi nekatere priče in je bil Mav obsojen na pet let ječe, izgubo častnih pravic, odškodnino nesrečni deklici v znesku 50.000 dinarjev in pa stroške 10.000 Din.

* **Obsojen na smrt na vešalih.** Med zločinski-mi dogodki letošnjega leta na Štajerskem je mäsčevalen napad na posestnika Jakoba Vrhovnika in njegovo ženo Nežo v Nunki grabi pri Ljutomeru gotovo eden najžalostnejših. Oblastvom se je posrečilo zagonetno ozadje dogodka kmalu razjasniti ter so izsledili kot zločince 66letnega posestnika Jakoba Budjo iz Stare nove vasi, njegovega sina 36letnega delavca Budjo Ivana iz

Lendave in rejenca 25letnega Vincenca Kolbla iz Bučečevcev. Vsi trije so bili kmalu po žalostnem dogodku aretirani in oddani v zapore mariborskega sodišča, kjer sta dva dejanja kmalu priznala, stari Budja Jakob pa je vse tajil. Tudi oba soobtoženca sta v teku preiskovalnega zapora svoje prvotne izpovedbe preklicala ter se začela izgovarjati, da sta priznala pri preiskavi pod pritiskom. Dne 19. t. m. se je s tem zločinom pečel veliki senat mariborskega okrožnega sodišča. Od vseh treh aretirancev je bil najprej zaslišan Budja Ivan, ki je izpovedal, da je bil januarja oče Jakob pri njem na kolinah v Lendavi ter ga je začel nagovarjati, naj pride domov, kadar mu bo pisal, da bodo potem ubili sosedu Zavca in njegovo ženo, kakor pravijo po domače Vrhovniku. Ubili ga bodo zaradi 8000 dinarjev, ki jih je Budja zapravdal z Vrhovnikom ter bil zaradi tega zarubljen in mu je bil prodal del posestva. Ko je 4. februarja prejel dopisnico od očeta, se je odločil, da pojde domov, in 9. februarja se je res odpravil ter prispel pod večer k očetju. Doma mu je oče povedal, kako naj bi se napad izvršil. S soobtoženim Kolblom sta si izbrala za napad pripravno orodje. On je vzel klepač, Kolb pa koso, ki so jo uporabljali za nabiranje kopriv. Legli so k počitku, ob 3. zjutraj pa je oče oba zbudil ter sta se odpravila k Vrhovnikom, kjer sta čakala do 5. Kolbl je stal pred vrati hiše, Budja pa med hišo in hlevom. Okrog 5. so se odprla vrata in Vrhovkova je prišla iz hiše z žehrtarjem in leščerbo v rokah proti hlevu. Budja je stopil za njo v hlev, zamahnil po svetilki, da je ugasnila, ter ženo nato zgrabil za vrat. Davil jo je, potlačil na tla, takrat pa je prišel Kolbl in oba sta jo tolkla po glavi. Budja s klepačem, Kolbl pa s srpačem. Vrhovnikova je klicala na pomoč, potem pa se je onezavestila. Budja je nato skočil hitro iz hleva ter se postavil pred hišo, da bi pričakal Vrhovnika. Ko je ta prišel mimo, ga je udaril s klepačem z vso silo od zadaj po tlniku, da je na prvi mah padel. Zamahnil je še enkrat po njej, ne ve pa, ali ga je zadel. S Kolblom sta odšla oba v hlev ter zanesla nezavestno Vrhovnikovo na skedenj v slamo, misleč, da je mrtva. Budja je šel še v hišo, vzel srebrno uro, samokres in 64 Din, nato sta s Kolblom odšla. Jakob Vrhovnik je bil takoj mrtev, medtem ko je njegova žena kljub strahotnim ranam naposled okrevala. Tudi Vincenc Kolbl je vse priznal, le stari Jakob Budja je vse trdovratno tajil. Senat je spoznal

Odnegli mu je šinila v glavo nova misel. Spomnil se je papirjev, ki so ležali na mizi v njegovi sobi. «Fant, zdaj je priložnost!» mu je nekaj šepetalo. «Vzemi jih ter pokaži vitezu. Ako ni kaj važnega, jih lahko spet deneš nazaj na prejšnje mesto.»

«Ali bi?» je premišljal. Hudo se mu je bilo odločiti. Dozdaj še ni ničesar premaknil. Roke bi si dal zažiti v žep, ako bi šlo za njegove koristi. Tukaj pa mora varovati škode svojega bodočega gospodarja.

Odločitev je sledila zavesti, da mora na Rovišju gospodariti vitez s svojo nevesto, ne pa Edita s svojimi moralnimi načrti. Ako ona ne izbira sredstev ter je ni groza naliti v čašo strupa, se mu ne sme smiliti, čeprav jo zadene še tako ostra kazen.

Vitez se ni nadejal, da je njegov preprosti služabnik tako izvrsten opazovalec. «Dobro si opravil», ga je pohvalil, ko je prečital oporoko. Oko mu je obstalo na pripombi, ki je določala nasledstvo, ako umrje glavna dedinja, preden bo stopila v zakon. «Zdaj smo na pravem sledu», je vzkljknil presenečen.

Dostavek je pisala očitno druga roka. Črke so bile bolj ležeče in drugače zaokrožene. Pisec je hotel posnemati graščakovo pisavo.

Kdo je to storil, vitezu ni bilo treba dolgo ugibati. Edita mu je o tem že nekaj omenila. Znano ji je bilo, česar poprej še ni nihče vedel. Čedalje bolj jasne so mu bile njene besede.

Hujše pa je bilo dognati, kdo se skriva v grob-

niči za skrivnostnim svitom. Urh je trdil, da je neznanec podoben vitezu; ni pa še videl v okolici enakega človeka. Zakaj se je nastanil v celici poleg mrličev? In kdo mu donaja živež? Njegove misli so uhajale k Editi. Skrivnostni neznanec je nedvomno njen zaveznik.

Urh je prejel spet novo naročilo. Viktor ga je poslal na hodnik pred grobnico. Tam naj zasleduje neznanca, kam hodi ponoči in kdo ga obiskuje. Ta naloga ni bila lahka, a služabnik jo je sprejel brez ugovora. Nadejal se je novih uspehov.

Ko se je vračal od viteza, ga je srečala Edita. Bila je nekam zamišljena in potrta. Urh je opazil izpremembo, čeprav mu jo je spretno prikrivala.

Pozvala ga je, naj ji sledi v sobo. «Tri korake pred menoj!» mu je ukazala oblastno. Ko sta vstopila, je zaloputnila vrata.

«Tukaj na mizi so ležali neki papirji», ga je prišla brez uvoda. «Zdaj jih ni več... Kam so izginili?»

«Papirji, pravite?» Urh se je delal nevednega. «Kakšni papirji?»

«Neke listine, katere sem pozabila tukaj na mizi...»

«Milostiva, jaz nisem videl ničesar», je odvrnil brez bojazni.

«Ti si pospravljal v moji sobi...»

«Opravil sem le to, kar mi je bilo naročeno. Odneseš vam nisem ničesar; saj veste, da se ne dotaknem nobenega predmeta.»

Nečakinja je hodila nemirno po sobi. Urh se je zagovarjal tako pogumno, da se ga ošabnica ni upala obdolžiti. Rada bi mu bila vsilila krivdo, pa ni bilo pravih dokazov.

«Ali si videl kako osebo?» je naposled povabila. «Kakega neznanca?»

«Prav nikogar», je odvrnil vesel, da je zapihal ugoden veter.

«Morda si našel vrata odprta...»

«Zaprta, a ne zaklenjena...»

«No, vidiš!» se je prijela za glavo. «Jaz sem jih zaklenila...»

Urh je skomignil z rameni.

«Dokaz, da je bil nekdo tukaj, a ga je moralo nekaj prepoditi...»

«Milostiva, jaz ne vem ničesar», je nedolžno pobesil glavo. «Po krivem ne morem nikogar obdolžiti.»

«Pazil bi bil, kdo se potika po hodnikih...»

«Milostiva, jaz nisem kriv!» je zategnul z jokavim glasom.

«Molči!» mu je zapovedala. Udarila je z ного ob tla, da je kar zazvenelo.

Strežnik se ni upal več besediti.

«Pojd!» mu je pokazala vrata. Nič ga ni vprašala po vitezu, kako se mu boljša zdravje. Poprej jo je zanimala vsaka beseda, katero je o njem izpregovoril.

Urh se je priklanjal ves čas, dokler ni odšel skozi vrata. V pest se je nasmehnil zunaj sobe. «Oho, ptička, ali sem te?»

vse tri obtožence za krive in jih obsodil: Jakoba Budjo na smrt na vešalih in na 5000 Din povprečnice, Ivana Budjo na 20 let robije, Vincenca Kolbla na 15 let robije, vse na trajno izgubo častnih pravic, na vzajemno plačilo 10.000 Din odškodnine Neži Vrhovnikovi in na plačilo ostalih stroškov.

*** Upor v niški kaznilnici.** Službeno poročajo: Dne 17. in 18. t. m. so kaznjenci v niški kaznilnici odrekli poslušnost in napadli jetniške paznike. Pri vzpostavitvi reda sta bila dva kaznjenca, izmed katerih je bil eden obsojen na dosmrtno robijo, drugi pa na dve leti robije, ubita, trije drugi kaznjenci pa laže ranjeni. Posebni odposlanec ministrstva pravde, državni tožilec in preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Nišu vodijo preiskavo o vzrokih teh neredov.

Zakopano bogastvo

Pripovedka.

Nekoč je živel fant, ki je bil sicer še mlad, a za svoja leta nenavadno močan. Tako močan je bil, da bi si bil lahko naložil vrečo turščice na ramo. Rekli smo, da bi si jo bil lahko naložil, ker namreč tega nikoli ni storil. Dela se je kar bal. Pustil je svojega očeta, starega kmeta, da je moral sam opravljati vsa težavna dela, sam pa je ves dan postopal okoli ali pa ležal v senci stoletnega hrasta.

Kmetje so fanta — Peter mu je bilo ime — prezirali, ker ni maral svojemu očetu pomagati pri delu, toda Peter se je za preziranje kaj malo menil. Saj je vendar dosti prijetnejše, če leži človek v senci! In kadar je tako ležal, so se mu podili po glavi drzni načrti. Dosti pravljic je že slišal o raznih zakopanih zakladih in o ljudeh, ki so iznenada obogateli, ko so jih odkrili. Da, če bi mogel še on odkriti tak zaklad. To bi bilo življenje!

«Moram ga nekje najti!» je premišljal Peter. «Nekje blizu mora biti. Kadar ga odkrijem, pojedem iz vasi in si zgradim grad v mestu. Tam bom živel kakor kakšen bogat grof. Kupil si bom najdražji avtomobil in oblačil se bom vsak dan drugače...»

Naposled je bilo staremu kmetu Petrovega modrovanja že preveč. Šel je v sosedno vas, kjer je živel star modrijan, ki je dajal ljudem tudi v najhujših stiskah modre nasvete. Povedal mu je:

«Moj sin sanja neprestano o nekem zakopanem zakladu. Kaj naj storim, da ga ozdravim?»

«O zakladu sanja tvoj sin?» se začudi modrijan in se globoko zamisli.

Potem mu reče:

«Ozdravil ga bom te bolezni. Jutri pošlji lenuha k meni. Reci mu, da ga kličem zaradi zakopanega zaklada.»

Peter se je zelo razveselil, ko je zvedel, zakaj ga kliče stari modrijan.

«Moje sanje se bodo uresničile!» je vzkliknil sam pri sebi.

Ko je prišel k staremu modrijanu, mu je ta rekel:

«Sin, te dni sem našel zelo staro pismo, iz katerega sem razbral, da je bila njiva tvojega očeta nekoč last zelo bogatega plemiča. To je bilo še v časih, ko so prihajali Turki v deželo. Nekoč so ga prisilili, da je moral pobegniti. Ker se je bal, da mu Turki ne bi pobrali premoženja, je zakopal na svoji njivi vse zlato in srebro, kar ga je imel. Upal je, da se mu bo še kdaj posrečilo vrniti na rodno grudo in da bo takrat svoje premoženje lahko odkopal. Toda na begu so ga Turki po hudem boju ubili in zaklada odtlej še ni nihče našel. To staro pismo pa priča, kje je zaklad zakopan.»

Peter je od veselja kar poskočil.

«Prostor ni natanko opisan...» je nadaljeval stari modrijan. «...toda jaz ti bom to vsaj približno lahko povedal.»

«Pokažite mi pismo!...» je poprosil radovedni Peter.

«Saj se na take reči ne razumeš», ga je starec zavrnil. «Pisano je v nekem tujem jeziku in s tuji črkami.»

Modrijan je pokazal Petru kraj, kjer naj začne kopati. Še tisti dan se je Peter lotil dela. Neutrudno je kopal. Prekopal je že najmanj polovico njive. Kmetje so ga začudeno gledali.

«Kako da se je Peter iznenada tako izpreobrnil? Kaj naj to pomeni?»

Minevali so dnevi in tedni in Peter je še zmeraj vztrajno iskal zakopan zaklad. Prekopal je že vso očetovo njivo. Toda zaklada ni bilo nikjer. Tedaj se je hudo ujezil in šel spet k staremu modrijanu.

Modrijan ga je sprejel z očetovskim nasmehom.

«Kdo ve, sinko moj,» mu je dejal, «ali pismo morda ne laže?... Morda plemič sploh ni nikoli

zakopal zaklada na njivi tvojega očeta... Ti si kopal in nisi kopal zastonj. Spoznal pa si pot, ki vodi k največjemu božjemu zakladu, k delu in kruhu. Njiva je prekopana in zdaj jo lahko poseješ! Svojemu staremu slabotnemu očetu si napravil veliko uslugo in sam si spoznal, kaj pomeni za človeka delo. Kmalu boš postal zrel človek, zato moraš delo spoštovati. Jeseni bo tvoje delo poplačano s pravim, bogatim zakladom: z morjem pšenice in turščice.»

Peter je povesil glavo. Uvidel je, da ima stari modrijan prav. Poslušal je njegov nasvet in postal najpridnejši kmet v vasi. Njegov oče pa je bil presrečen, ko je videl, da se je sin vrnil na pravo pot.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 30. junija do 7. julija

Nedelja, 30. junija: 9.00: prenos pontifikalne službe božje s Stadion; 10.00: reportaža z razstave cerkvene umetnosti (poročal bo dr. Ložar); 10.30: koncert religiozne glasbe; 12.00: reproduciran simfoničen koncert; 15.00: reportaža procesije z Najsvetejšim, vmes plošče; 17.00: prenos s Stadion: zaključek kongresa, pete litanije z ljudskim petjem, kratek govor, posvetitev Kristusu kralju, slovesni «Tebe Boga hvalimo» in blagoslov z Najsvetejšim; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Westfalije: naši izseljenci bodo govorili, peli in igrali za dom; 21.30: čas, vreme, poročila in obvestila; 22.00: venčki narodnih pesmi (peli bodo Zupanova, Banovec in Jug s spremljevanjem radijskega orkestra).

Ponedeljek, 1. julija: 12.00: Razni kraji, razne pesmi (plošče; vmes bo pel narodne pesmi s spremljevanjem mandoline in kitare Vasilije Hadži-Manovič); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Razni kraji, razne pesmi (plošče); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: domače melodije: harmonika solo (Ivan Magister), vmes plošče; 18.50: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Iz tihih samostanskih celic (sodelovali bodo Zupanova, Verbičeva, Golobova, Debeljakova, radijski orkester in plošče); 21.30: čas, poročila, vreme; 22.00: tamburaški orkester.

Torek, 2. julija: 12.00: iz zvočnih filmov (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas,

Edita je jokala od jeze. Urh je stal pred njo umit, brez vsake krivde. Njene misli so že našle pravega tatu ter ga obkolile kot razdražene ose. «Egon je bil tukaj!» je pribila kakor s kladivom. «On mi je vzel papirje...» Rekel je, da mu jih bom morala vrniti, kadar bo zahteval. Pa jih je izmaknil, ker se je bal, da mu ne bom ugodila. Kje je zdaj ta izvrvček? Ali ni že pobegnil? »

Kakor nevihta je planila iz sobe ter jo navila proti grobnici. Egon se je prebudil, ko je potrkala na vrata.

«Kje je oporoka?» ga je nahrulila.

«Pri vas», je odgovoril brez slutnje. «Vam sem jo izročil.»

«Kdo mi jo je ukradel?» Grozovito se ji je spačil obraz, ko je stopila predenj.

«Milostiva, ne imejte me za norca! Izmislili ste si spet novo zvijačo...»

«Egon, govoriva brez šale. Oporoke nimam več... Kdo je bil v moji sobi?»

«Zaklinjam se, da nisem prestopil vašega praga. Znano vam je, da se ne smem pokazati. Vi sami ste mi izbrali skrivališče. In zdaj mi podtikate krivdo, zvito iz trte.»

«Ali veste, koga ste pahnili v prepad?» mu je oponesla. «Pa ste hoteli utajiti. Kako naj vam potem verjamem!»

«Milostiva, ali vam nisem dal prostovoljno tistih papirjev? Kdo bi me bil mogel siliti, ako bi vam ne bil hotel ugoditi? Lahko bi jih bil raztrgal na drobne kosce in vi bi se bili obrisali pod nosom.»

«Le poizkusili bi bili to storiti! Biriči so na moji strani. Še tisto uro bi bili romali v ječo...»

«Za menoj pa vi z ukradenim nakitjem. In kdo mi je pokazal votlino?»

Zavrnila ga je zaničljivo: «Vam bi ne verjeli. Človek, ki ubija, nima veljave...»

«To bi bilo naposled res», si je mislil in rekel glasno: «Milostiva, čemu bi se prerekala: Zahtevali ste oporoko in ste jo dobili. Naročil sem vam, da jo čuvajte bolj kakor vse drugo. Vaša krivda je, če me niste poslušali.»

«Zlobnost vse iztakne.» Edita se ni dala pomiriti. «Samo vi ste vedeli, koliko so vredni ti papirji. Znano vam je bilo tudi, da je treba oporoko preurediti. In prav tedaj, ko sem to izvršila, ste mi jo izmaknili.»

«Zlobnik je zrasel do stropa. Zdaj se ni mogel več premagovati. Izpod čela mu je šinil blisk kakor iz hudournega oblaka. Ves besen je skrčil pest in ji hotel povedati, kaj misli. Ona pa je nadaljevala:

«Kadar razdražiš gada, te ugrizne. Toda s pestmi se ne bova borila. Vrnite mi oporoko, to je moja zadnja beseda.»

«Tako bi moral reči jaz vam, a ne vi meni. Če imate le količkaj razuma, bi morali vedeti, da je oporoka z vašim dostavkom zame brez pomena. Kakšen dobiček bi imel od tega, če bi podedovala po smrti mlade graščakinje dedno pravico njena najbližja sorodnica? Pamet, milostiva, in nikar si ne izmišlajte stvari, ki so zame brez pomena.»

Razžaljena do skrajnosti je Edita poslušala te očitke. Pa je niso potrli, ampak še bolj razljutili. Ko sta se opsovala, sta si začela groziti. Govorila sta tiho, a dovolj glasno, da sta se razumela.

Egon je moral naposled odnehati. Nasprotnica ga je ugnala. Zagrozila mu je z ječo in z verigami, če ji takoj ne vrne oporoke.

Premaganec ji res ni mogel ugoditi. «Storite, kar hočete», se je vdal v usodo. «Toda krivica se bo maščevala.»

«Kakor vi, tako jaz. Udarec z udarcem», je rekla in mu obrnila hrbet.

«Naj le gre», si je mislil. «Kriva sva oba.» Zato je bil prepričan, da ne bo ničesar izdala.

Precej časa se je obirala, preden je prišla za kljuko. Čakala je, da se bo Egon naposled premislil. Šele potem, ko je videla, da se ne gane, je zaloputnila vrata.

«To ni dekle, ampak vrag», je siknil po tem burnem prizoru. «Zakaj je prihrumela s tako neumno zvijačo? Ali se me hoče odkrižati, ker sem ji pomagal do bogastva, ki ga ne bo nikoli uživala? Kdo mi je pokazal votlino? Čigava roka je odnesla starinsko okrasje? Kam je izginila oporoka?»

Tako je premišljal in ugibal, kako bi pobegnil. Nič več se ni čutil varnega med grajskimi zidovi. Toda preden je prišel do kakega sklepa, so zarožljale verige.

Vstopili so biriči, pred katere je moral pasti na kolena. Nadeli so mu tesne okove in ga pri

obvestila; 13.15: radijski orkester; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: otroški kotiček (Manica z otroki); 18.25: radijski orkester; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: iz neobjavljenih del doktorja Gojmira Kreka (pela bosta tenorist Franzl in baritonist Žagar); 20.45: ura eksotične glasbe (radijski orkester); 21.30: čas, vreme, poročila; 22.00: Zdaj pa na ples (radijski jazz); 22.30: angleške plošče.

Sreda, 3. julija: 12.00: slavni orkester na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: operne arije na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: plošče po željah; 18.10: vokalni koncert Zorke Levičnikove s spremljevanjem radijskega orkestra; 18.50: pogovor s poslušalci; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: skladbe naših komponistov za violino in klavir (violina — profesor Karlo Rupel, klavir — profesor Marijan Lipovšek); 21.00: slovenske narodne bodo peli Fantje na vasi; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Kaj in kako drugi pojo (radijski orkester).

Četrtek, 4. julija: 12.00: harmonika in citre na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: slovenske narodne bodo peli Nerat-Ramškova, Mišičeva, Gostič in Janko s spremljevanjem radijskega orkestra; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: orgelski koncert (izvajal bo Blaž Arnič); 18.50: slovenščina (dr. Rudolf Kolarič); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.20: nacionalna ura; 20.00: Pogorah gorijo kresovi, zvočna igra po narodni legendi; napisal Joža Vombregar; izvajali bodo člani radijskega dramskega studija; režira inženjer Ivan Pengov; 21.30: čas, poročila, vreme; 22.00: napevi iz znanih oper (radijski orkester).

Petek, 5. julija: 12.00: pesmi severnih Slovanov na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: pesmi južnih Slovanov na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: slovenske koračnice na ploščah; 18.20: poslušajmo violino (izvajala bosta Emilija Pozenelova in Cichocki); 18.50: nekaj satir (Gustav Strniša); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Zagreba; 21.20: čas, poročila, spored; 22.00: Moja domovina (Smetana — plošče).

Sobota, 6. julija: 12.00: ugibajte, uganite in pravo pogodite! (plošče); 12.45: poročila, vre-

me; 13.00: čas, obvestila; 13.15: ugibajte, uganite in pravo pogodite (plošče); 18.00: Z veselimi korakom v sobotni večer (radijski orkester); 18.50: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20.00: večer v spomin Matije Čopa (recitacije, petje, radijski orkester); 21.15: prenos mednarodnega koncerta iz Beograda (izvajal bo orkester kraljeve garde pod vodstvom Dragutina Pokornega); 21.54: čas, vreme, poročila; 22.00: Nekaj resne, nekaj pesne (radijski orkester in radijski jazz).

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Kozjanska gasilska četa šteje 60 let

Ko z je, junija.

Gasilska četa v Kozjem bo praznovala 21. julija 60letnico. Zgodovina slovenskega gasilstva nam kaže, da so kozjanski gasilci samo za štiri leta mlajši od ljubljanskih. Ponosni smo na starost svoje zmerom delavne gasilske organizacije. Imamo Gasilski dom, močno ročno in motorno brizgalno, prapor, drugo orodje in obleko. Naši gasilci so bili zmerom na mestu, kadar je klical plat zvona ali pa trobil gasilski rog.

Ustanovitelje naše gasilske organizacije že krije črna zemlja. Le eden je še med nami v visoki starosti 86 let; je to g. Anton Berglez starejši, bivši posestnik v Kozjem.

Prepričani smo, da bodo gasilci križem dravske banovine upoštevali našo visoko starost in posetili 21. julija naš prijazen trg. Pričakujemo številnega obiska!

PREKMURSKI GLASNIK

Neznan utopljenec. Blizu Tišine napravljiva glavna struga Mure s stranskim rokavom otok, ki leži v katastralni občini Petanjcih in je last veleposesnice Olge Bathyanijeve. Pred dnevi je na otok naplavila Mura moško truplo, ki pa je bilo že zelo razjedeno. Od glave je ostala samo lobanja, desna roka je bila brez mesa, tudi spodnja obleka je že razpadla. Mrtvec je bil oblečen v jahalne hlače in škornje. Utopljenec je štel kakih 50 let. Pokopali so ga v Petanjcih.

klenili k zidu. «Odslej si naš jetnik», mu je dejal poveljnik. «Postil se boš ob kruhu in vodi, dokler ne poveš, kje je graščakova oporoka.»

Egon se je pričel zagovarjati, a biriči ga niso poslušali. Gluhi za njegove besede so zaklenili vrata in jih zavarovali z močnimi zapahi.

Takega izda Edita ni pričakovala. Mislila je, da se bo Egon ustrašil in ji vrnil oporoko, kadar bodo zaročljale verige. To pa se ni zgodilo; rajši se je dal ukleniti in privezati k zidu.

Grajski nečakinji je izpodletela nakana, v katero je stavila vse svoje zaupanje. Zavedela se je, da ga je polomila. Prej je obsojala njegovo hudobnost, zdaj pa je morala občudovati le še njegovo trmo. Njuno prijateljstvo ni bilo odkrito, zato se je končalo tako hitro. Varala ga je toliko časa, dokler ga je potrebovala. Žal ji je bilo, ker mu je zaupala skrivnost votline. Zakaj se je tako neumno zaletela? Kdo ve, kakšne posledice bo še nosila zaradi tega.

Ob spominu na viteza so jo obšli neprijetni občutki. Kako naj stopi predenj in nadaljuje svoje delo? Prej mora najti oporoko, na katero se bo sklicevala. To je edina podlaga, na kateri bo gradila svojo stavbo.

Nekaj jo je sililo, naj obiše viteza in pogleda, koliko se je že približal njeni zanki. Pa se ni mogla odločiti. Pot do njegovega srca je bila še ovita s trnjem. Prej mora odpraviti vse, kar ji je v napotje. Nocoj bo opravila zadnjo potezo svojega načrta.

Tako je premišljala ves dan do večera. Delovale so vse sile njene domišljije. Samo vest je molčala.

Ko se je znočilo, se je preoblekla in šla potuhnjeno med zidovi. Tiho kakor prikazen se je bližala stolpu. Padar ni bil iznenaden; saj sta se shajala navadno le ponoči. Njuni nočni obiski so trajali vselej zelo dolgo.

«Ali ste že našli oporoko?» je bilo njegovo prvo vprašanje.

«Nisem», je vzdihnila in sedla v naslanjač. Kozma je zmajal z ramen. «In kaj pravi Egon?»

«Taji. Rotil se je pri vseh bogovih, da ni izmaknil oporoke. A to mu ni pomagalo.»

«Pa niste že kaj ukrenili?» ga je zaskrbelo. «Dala sem ga ukleniti in zapreti, ker se je preveč usajal. Privezali so ga k zidu kakor živino...»

«Toda če bi kaj izbleknil...»

«Seveda bo gobezdal», je dejala malomarno. «A kdo ga bo poslušal!»

«Nihče, prav imate», je potrdil njeno domnevanje. «Toda če bi se razmere izpremenile... Tedaj bi skoraj rekel, da ste se prenačljivi. Ne vem, ali bi vas hvalil ali grajal?»

«Ne podirajte mi upanja», jo je vznejevoljilo. «Čemu naj bi prizanašala človeku, ki ni vreden usmiljenja? Zanj nima oporoka nobenega pomena, pa mi je noče vrniti...»

«A če je nima?» je dejal nagajivo.

«Tedaj jo imate vi!» mu je zabrusila.

NAŠI NA TUJEM

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, junija.

V Chisholmu je prišla pod kolesa tovornega avtomobila šestletna hčerka Tomšičeve družine, ko je hotela prekoračiti cesto. Avtomobil jo je povozil do smrti. Žrtev avtomobilske nesreče sta postala tudi 20letni Alojzij Sklander in njegova prijateljica Virginija Steimlejeva, ko se je njun avtomobil zaletel v drugega. Pred poslopjem glavne pošte v Clevelandu pa je avtomobil ubil 45letnega Hrvata Ivana Pirsila.

V Sheffieldu se je smrtno ponesrečil Alojzij Hrovatin, doma iz Prpčan pri Ilirski Bistrici. Peljal se je na drezini po železniški progi, na ostrem ovinku pa je drezina skočila s tira in Hrovatin je z glavo priletel na tračnico ter se na mestu ubil. Z njim so se peljali tudi njegova žena, otrok in tast, ki so pa po čudnem naključju ušli smrti.

V premogovniku v Kraynu se je smrtno ponesrečil Janez Suhadolnik, doma iz Preserja pri Borovnici. Nanj je padla precejšnja plast kamena in je uro pozneje v bolnišnici umrl za poškodbo. Pokojnik je štel 63 let. Za njim žaluje hčerka.

V clevelandski bolnišnici je umrla 63letna Tezija Hribarjeva iz Zgornjega Tuhinja pri Kamniku. V istem kraju so pokopali 26letnega Vinka Severja, za katerim žalujejo starši, šest bratov in štiri sestre.

V Clevelandu je umrl 45letni Anton Medved, doma od Sv. Križa pri Litiji, odkoder je prišel v Ameriko pred 22 leti. Za njim se je preselil v večnost 52letni Martin Peterlin, doma iz Bučke na Dolenjskem. V Ameriki je bival 23 let.

V Wick Havenu je nedavno umrl 53letni Josip Radišek iz Rimskih Toplic, a v Clevelandu so pokopali 49letnega Janeza Rusa iz Pake pri Strugah.

V naselbini Maynsvilleju je umrla 52letna Ana Pavčeva iz Fare pri Kočevju.

V Clevelandu so pokopali Dorotejo Arkovo, rojeno Tekavčičevo. Rajnka je štela 26 let. Rodila se je v Ameriki.

«Jaz?» je zategnil užaljen. «Tako pa ne smete govoriti!»

«Vem, da je nimate», je hitro popravila. «Nekje pa mora vendarle biti! In sama mi ni ušla kakor ptiček iz kletke.»

Kozma je hodil zamišljeno po sobi. «Z oporoko imate smolo», je preudaril. «Nedvomno pa napredujete drugod, milostna?»

«Vitez bi se dal omajati, toda...» je rekla hladno. «Ko bi ne bilo tega, bi bila zadeva že urejena...»

«Ali mu še niste zlezli v srce?» se je pošalil. «Čemu odlašate? Potrudite se, da ne bo nepozno.»

«Vsako stvar je treba opraviti o pravem času, Naglost ni dobra.»

«Premislek je boljši kakor prigrizek», je dodal v potrdilo. «Čim bolj bo uglajena pot, tem rajši bo teklo...»

«Kaj mi pomagajo besede, če ni dejanja», mu je rahlo oporekla.

«Ali merite name?» se je začudil.

«Strup ne deluje...» mu je pošepnila. «Vzeli ste napačne sestavine...»

Ni mu bilo prav, ker se je vtaknila v njegovo delo. «Taka tekočina deluje počasi, a zanesljivo», je razlagal važno. «Ena sama kapljica zadostuje... Merda me niste razumeli?»

«Storila sem tako, kakor ste mi naročili. Vsak dan kapljico v čašo vode... Danes je že osmi dan, pa ni nobenega uspeha...»

(Dalie prih.)

V Ahmeeku je umrl 63letni Jurij Vranešič, v Bentleyvilleu pa 38letni Anton Lovšin, doma iz Slatnika pri Ribnici. V Onnalindi so pokopali 29-letnega Jakoba Debevca.

Po dolgi bolezni je v Waukeganu umrl v starosti 70 let Mihael Melešič, ki je bil doma iz Granmelske okolice. Pokojnik je bil eden izmed najstarejših naših naseljencev v Waukeganu, saj je tam živel 50 let.

V Cockerillu je umrla 58letna Ivana Štrukljeva, doma iz Zgornje Loke pri Blagovici.

V Brooklynu je umrla Helena Staudoharjeva, njena Cvrlova, doma iz Banjaluke pri Kočevju. V Ameriki je bivala 43 let.

V Chisholmu je umrl 56letni Jakob Babnik, doma iz Kašlja pri Devici Mariji v Polju.

V Toeletju je umrl 69letni Mihael Kraškovič, doma iz Škofljice pri Ljubljani.

V Barbertonu je umrla 35letna Angela Žagarjeva, doma iz Krvave peči.

V Willardu je umrl 71letni Josip Jordan, doma iz vasi Grobelj pri Št. Jerneju na Dolenskem.

V Maynsvilleu so pokopali 52letno Ano Plavčev, doma iz Fare pri Kočevju.

Iz Selm-Beifanga (Nemčija) nam pišejo; Dne 3. t. m. je imelo Jugoslovensko podporno društvo zborovanje, ki se ga je udeležil tudi predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih društev v Nemčiji, g. Pavel Bolha, ki se mu za njegov poučen govor najlepše zahvaljujemo. — Smrt nam je v dveh tednih ugrabila dva naša člana, in sicer g. Rudolfa Camerja in g. Franca Hafnerja. Prvi je bil po rodu iz Trbovelj, drugi pa iz Rajhenburga. — Bodi jima lahka tuja zemlja! Preostalih naše sožalje!

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršiti vse bančne posle nakupovalneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandijski in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne natkarnice

ŽENSKI VESTNIK

Kako negujemo hortenzije

Ko je hortenzija odcvetela, jo moramo precej obrezati, in sicer tako, da ostane na vsakem vrhu, ki ga pustimo, po dvoje krepkih oči. Če je rastlina zelo izrabila zemljo in stvorila veliko korenin, je potrebno, da jo presadimo. To ugotovimo, če vzamemo rastlino previdno iz lonca, kakor smo to že omenili pri acalejah. Po potrebi odstranimo nekaj korenin in presadimo v večji lonec; če pa uporabimo isti lonec, ga moramo dobro osnažiti. Hortenzije potrebujejo šotno zemljo, ki jo dobimo pri vrtnarju. Primesamo pa tej zemlji nekoliko rogovine (eno žlico). Ko smo hortenzije presadili, jih pustimo 14 dni v zaprtem prostoru in enakomerno zalivamo, toda ne preveč, ker tega presajene rastline ne prenesajo.

Ko začne hortenzija spet odganjati, jo postavimo k odprtemu oknu, da jo obseva solnce. Moramo pa paziti, če jo imamo na južni strani, da se zemlja preveč ne izsuši. V tem primeru je postavimo v večji lonec, ki daje senco, ali pa naredimo iz močnega papirja ovitek tako, da nekoliko zasenči tudi vrhnjo plast zemlje. Opoldne pa je najbolje, če okno celo zasenčimo. Važno je, da se otvorijo v teku poletja močni poganjki, ki imajo liste gosto drugega vrhu drugega, ker slabotni poganjki ne cvetejo. Ko so se rastline dobro ukoreninile (po enem mesecu), jih po malem gnojimo. Vsak teden jih zalijemo z navadno hlevsko gnojnico, ki jo je treba precej razredčiti. V jeseni postavimo hortenzije v hladni prostor in

še le proti pomladi jih potem postavimo v toplejšo sobo.

Če pa rastlino samo obrežemo in jo z gnojenjem (tekočim) prisilimo, da močno odganja, jo potem še le avgusta presadimo, ko je že zelo močna.

Kdor ima vrt, naj postavi hortenzije na vrt, toda še le potem, ko so se na oknu že utrdile. Lonec zakopljemo do roba na sončen prostor in rastlino v začetku nekoliko zasenčimo z odrezanimi vejami, da se navadi na solnce.

Gladiole. Če še niste posadili vseh gladiol, je še zmerom čas, da jih sadite. Posadimo jih najbolje med druge cvetlice na rabate, kjer sestavljajo z njimi lepe skupine. Posadimo jih do pet centimetrov globoko. V jeseni, ko postane listje rumenkasto, vsekakor pa pred mrazom, jih vzamemo iz zemlje, nekoliko osušimo in spravimo. Tudi zarod, ki se je stvaril pri čebulah, shranimo, da s tem razmnožimo to lepo cvetlico.

Za kuhinjo

Telečji golaž z jurčki in graham. Zreži 80 dek telečjega mesa od plečeta na drobne kosce kakor za golaž. V kozi razbela pet žlic olja, stresi noter zrezano meso ter ga praži, da postane zlato-rumeneno. Ko je meso zapečeno, ga poberi iz olja v drugo toplo kozo, pokrij in postavi na toplo. Na olju pa praži eno drobno zrezano čebulo. Ko se je čebula porumenila, posuj žlico moke, in ko tudi moka porumeni, zalij z juho ali vodo in osoli. Ko ta omaka prične vreti, stresi noter opečeno meso in štiri zrezane jurčke. Vse skupaj naj potemi vre, da postane meso mehko. Ko je meso mehko, zrezi zraven še četrt kile kuhanega graha. Ko vse skupaj prevre, je jed gotova. Zraven daš dušen riž.

Beluši v zeliščni omaki. Skuhaj beluše v slani vodi. Kuhane položi na sito, da se odcede in shlade. Zeliščna omaka: Na vročem sirovem maslu prepraži eno drobno sesekljano čebulo. Nato posuj po čebuli slabo žlico moke, in ko moka malo porumeni, zalij omako z vodo, v kateri si kuhala beluše. Po okusu osoli, malo popopraj, dodaj malo naribanega muškatovega oreha in naj se omaka dobro povre. Ko se je omaka povrela, daš zraven še eno sesekljano sardelo, sesekljane zelenega peteršilja, popra in limonovega soka. Zdad odstavi kozo z ognja in tolci omako s šibo za sneg toliko časa, da se popolnoma shladi. Ko je omaka mrzla, primešaj še en rumenjaki. Mrzle beluše položi v plitvo skledo, jih polij z omako in daj na mizo.

Torta z rabarbaro. Mešaj, da narase: 18 dek sirovega masla, 18 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj tri jajca, od pol limone naribano lupinico, noževo konico cimeta in 18 dek moke. Modl dobro pomaži s sirovim maslom, zlij noter testo in ga razravnaj. Po testu pa gosto naloži na tanke listke narezanih stebelc rabarbare. Nato peci 30 do 40 minut. Pečeno in še toplo posuj s sladkorjem, hladno zreži in daj na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **Pri eksploziji v Reinsdorfu je prizadetih 800 ljudi.** Te dni je bilo izdano uradno poročilo o žrtvah eksplozije v veliki tvornici razstreliv v Reinsdorfu v Nemčiji, o čemer smo že pisali. Po uradnih ugotovitvah je bilo 68 delavcev ubitih, 34 pa jih pogrešajo in so brez dvoma našli smrt pri eksploziji, tako da znaša skupno število smrtnih žrtev 102. V bolnišnicah je še zdaj 83 hudo ranjenih, izmed katerih se mnogi še vedno bore s smrtjo. 628 oseb je dobilo lažje poškodbe. Eksplozija je torej neposredno prizadela nad 800 ljudi. Pred nekaj dnevi je posetil ranjence v bolnišnici kancelar Hitler.

× **Nič strojev pri žetvi v Italiji.** Na podlagi sklepa delavskega sveta v italijanski stanovski zbornici je italijansko kmetijsko ministrstvo od-

redilo, da je pri letošnji žetvi za vso državo brez izjeme prepovedana raba kateregakoli stroja. Vse se mora požeti in spraviti domov z rokami. Sklep je bil storjen zaradi tega, da se omili brezposelnost in da bodo brezposelni pri žetvi dobili vsaj za nekaj časa zaposlitev, kar bi bilo izključeno, če bi kmetje rabili kmetijske stroje.

× **Ponesrečen polet v stratosfero.** Znameniti ameriški letalec Willey Post, ki se je bil proslavil s svojim poletom okrog sveta, se je te dni že četrtič dvignil z zrakoplovom z namenom, da doseže stratosfero. Kakor pri prejšnjih treh poletih se mu namera tudi četrtič ni posrečila. Post, ki se je dvignil v soboto zjutraj v Burbanku v Kaliforniji, je moral že osem ur pozneje pristati v Wichitu.

× **Poljaki ročejo iz Francije.** Dunajska «Neue Freie Presse» poroča, da je prišlo v Parizu pred poljskim konzulatom do hudih izgredov poljskih izseljencev, ki jih je Francija izgnala. Na trgu Wagramu se je zbralo nad tisoč izgnanih delavcev, medtem ko je 20člansko odposlanstvo šlo na konzulat prosit za posredovanje. Policija je hotela delavce razgnati, toda ti so se uprli in je prišlo do krvave poulične bitke, ki je trajala nad pol ure. Deset policistov je bilo pri tem hudo ranjenih, medtem ko so Poljaki svoje ranjence vzeli s seboj. Aretiranih je bilo 16 oseb. Tudi iz Lilla poročajo, da je hotelo več sto poljskih delavcev vdreti v poljski konzulat in da jih je morala razgnati policija. Pri nastalih bojih je bilo spet več policistov in delavcev hudo ranjenih. Med izseljenci se širi silno razburjenje zaradi ukrepa vlade, da se bodo morali vrniti domov, ko so vendar prišli v Francijo na delo na izrečno željo francoske vlade in na prigovarjanje francoskih agentov.

× **Rooseveltova trdnjava na kolesih.** Neka avtomobilska tvornica v Buifalu je izdelala dva razkošna oklopna avtomobila za ameriškega predsednika Roosevelta in za Edgaria Hooverja, vodjo kriminalnega oddelka v ministristvu za pravosodje. Vozova sta modre barve in jima na zunaj ni videti, da sta zavarovana z oklopnimi stenami in imata šipe, ki jih ne prebije nobena krogla. Ob šoferjevem sedežu je postavljena strojna puška, ki se z enim samim prijemom pripravi za streljanje. Avtomobila dosežeta lahko brzino do 180 km na uro.

× **Mladičke skačejo iz letala.** Iz Moskve poročajo, da je te dni skočilo šest mladenk iz nekega letala v višini 11.000 m. Vse so srečno pristale na zemlji. Preiskuševalni zavod za težko industrijo je nagradil vsako teh pogumnih deklet s 1500 rublji.

× **Čedna vlomilska družba.** Mesto Oss na Holandskem je strahovala dolgo časa podjetna vlomilska in tatinska družba, na račun katere gredo tudi mnogi roparski napadi, požigi in pretepi. Policija tej družbi dolgo časa ni mogla do živoga, ker je prebivalstvo iz strahu pred maščevanjem dajalo potuho in zaščito številnim njenim članom. Naposled se je vendarle posrečilo tolpo razkrinkati. Aretirali so okrog 60 njenih članov. Med njimi so nekatere najodličnejše osebnosti mesta, tako ravnatelj dirkališča, poslovodja neke izvozne tvrdke in drugi.

× **Mrtvec je igral na trobento.** V Varigi v grški Makedoniji so pokopali te dni nekega kmeta. Mož je bil le navidezno mrtev. V trenutku se je dvignil v odprti rakvi, skočil iz nje k nemu izmed godcev, ki so igrali žalno koračnico, mu vzel iz rok trobento in zatrobil nanjo veselo koračnico. Že prvi zvok je seveda zadostoval, da je ostal mož sam na prostem polju. Še danes se ga vaščani bojzljivo izogibljejo.

× **Resnične sanje.** V bolnišnici v Szeksardu na Madžarskem so pred dnevi pripeljali zelo poškodovano Elizabeto Backerjevo, ki je bila opečena po vsem telesu, vendar pri zavesti. Backerjeva je pripovedovala čudno zgodbo. Dejala je, da se ji je v spanju sanjalo, da je nekdo polil njeno obleko s petrolejem in jo nato sežgal. Nenadno se je zbudila in je videla, da so bile grozne sanje resnica. Njena obleka je bila v plamenih

in gorela je kakor živa bakla. Klicala je na pomoč in prihiteli so sosede, ki so ogenj pogasili. Njene poškodbe so bile tako hude, da je v bolnišnici nekaj ur pozneje umrla. Zdaj preiskuje policija skrivnostno zadevo.

× **60letnica krokodila.** V Amsterdamu je proslavil te dni 60letnico krokodil Qudom po imenu. Dolg je tri metre in v amsterdamskem živalskem vrtu je že od nekdanjega deležen splošne pozornosti. Pred 60 leti so ga ujeli kot mladčica v reki Mississippiju in ga pripeljali v Amsterdam, kjer so mu dali ime Qudom. Še noben krokodil ni živel tako dolgo v živalskem vrtu. Krokodili dočakajo visoko starost samo v vodah, kjer so se rodili, v živalskih vrtovih pa navadno kmalu poginejo. Po rekah in jezerih, kjer je njihovo kraljestvo, se počutijo seveda mnogo bolje in dočakajo tudi 100 let.

× **Mesto z najdaljšim imenom.** Nad pristaniškim mestom Bahio v Braziliji so razsajale teden dni hude nevihte. Reke so naraščale, zemski plazovi pa so zasuli že nad 300 ljudi. Mesto, ki ga je doletela tako huda nesreča, ima najdaljše ime izmed vseh mest na svetu; imenuje se namreč Sao Salvador da Bahia de Todos os Santos (Sveti odrešenik na najsvetejši obali).

× **Zakaj venejo rože.** Neki nemški rastlinar je dognal, da je venenje cvetic vselej znak notranjega izpadanja beljakovin. Pri čudovito lepih cvetovih kaktelj se začne venenje takoj po razcvitu, tako da je trajnost cvetja prav kratka. Pri orhidejah pa povzroči razpad beljakovin šele oprasenje in zato se ohranijo njih cveti dostikrat dolge tedne v nezmanjšani lepoti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Gospodarske stiske.

A: «Zakaj je zaprta trgovina v vasi hiši?»
 B: «Zaradi smrti.»
 A: «Torej je umrl lastnik?»
 B: «Ne, ampak zadnji odjemalec!»

Na morju.

Žena: «Če bi se čoln prekucnil, koga bi rešil najprej? Sinčka ali mene?»
 Mož: «Sebe.»

Kazen.

Matt: «Mihec, če ne boš priden, boš moral danes očetu čestitati k obletnici poročnega dne. Tedaj te bo gotovo nabil!»

Pri zdravniku.

Zdravnik: «Saj ni treba plačati pred operacijo.»
 Bolnik: «Pač, hočem plačati, preden me omanite!»

Moder sluga.

Ravnatelj: «Pred dvema urama sem te poslal na postajo, da pogledaš, kdaj se odpelje naslednji vlak. Kje si bil tako dolgo?»
 Sluga: «Na postaji — vlak se je šele zdaj odpeljal.»

Profesorska.

Profesor Mohovt je prišel k brivcu. Ko je bil obrit, ga je brivec vprašal: «Gospod profesor, ali ste zaspali?»
 Profesor se je zdramil: «O ne, nisem spal, temveč sem silno kratkoviden. Med britjem nisem mogel imeti naočnikov na očeh in se nisem več videl v ogledalu. Zato sem mislil, da sem že odšel.»

Igralka na klavir.

Hči se je vrnila iz glasbene šole, kjer je imela sprejemni izpit.
 «Kako pa se piše profesor, ki te je izpraševal?» je vprašala mati.
 «Tega ne vem, mama, na vsak način pa je zelo pobožen mož. Dokler sem igrala, je ves čas držal roke na obrazu in stalno ponavljal: „Moj Bog, moj Bog!“»

Življenjska umetnost.

A: «Kaj je prav za prav s teboj? Vselej, kadar pridem k tebi, ležiš v kopalni kadi!»
 B: «Veš, denarja nimam, vina nimam, zato uživam to edino, kar je še tekočega v stanovanju.»

Napaka.

A: «Avto vozi imenitno, samo motor teče pretiho.»
 B: «To vendar ni napaka!»
 A: «Pač. Moja žena se huduje, ker nihče ne sliši, da se vozi z avtom!»

Lovska.

A: «Vi ste bili z novim župnikom na lovu. Kako se je pa obnesel?»
 B: «O, župnik je krasno streljal, toda božja previdnost je bila na strani zajcev...»

Pri slikarju.

Slikar: «Gospod dvorni svetnik, ali naj vas slikam v fraku?»
 Dvorni svetnik: «Prosim, nikar se ne mučite, kar obdržite svojo haljo...»

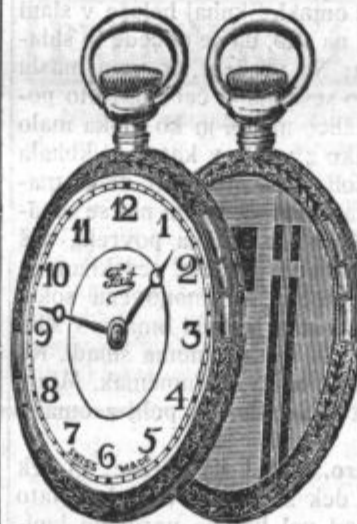
Berač in mlada gospodinja.

Gospodinja: «Dovolj ste krepki, da bi lahko delali. Zakaj neki beračite?»
 Potepuh: «In vi ste dovolj lepi, da bi lahko postali filmska zvezda. Zakaj neki še sedite v kuhinji?»
 Nikdar še noben berač ni dobil tako dobrega obeda.

V trgovini.

«Prosim čevlje za mojo ženo. Toda pokažite takoj zadnji par, drugi tako niso zanjo!»

NOVOST! Samo Din 49.50

Št. 62.300. Anker-ura. Pravi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okrov. S pisмено garancijo.
Din 49.50.

Št. 62.301. Ista z osvetljenim kazalcem in številčnico.
(Radium)
Din 59.50.

Zahtevajte cel ik, ki ga vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER
Ljubljana 6.

Lastna protokollirana tovarna ur v Švici.

Nespečnost.

Znanstveno je dognano, da uravnava izvleček iz žleze zdrave in močne živali («Kalefluid»), če ga dovedemo v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi organizem in spravlja živčni sistem v ravnovesje, tako da postane človek zopet krepak in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno detaljno literaturo zahtevajte pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — «Kalefluid» prodajajo lekarne in drogerije. — Reg. br. 10.537/53. 128

OP 60. DIN. OP 138. DIN. OP 69. DIN.

Brezplačen POUK IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL & HEROLD DZ02 ZAL MARIBOR št. 104

TOVARNE GLASBIL

Bolni na pljučih!

Na tisoče že ozdravljenih!
 Zahtevajte takoj knjigo o moji **novi umetnosti prehranjevanja,**

ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesa teža se zviša, a postopno ovapnjenje konča bolezen.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje bo.

Povsem zastoj in poštne prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj!

Zadostuje tudi dopisnica z naslovom: Poštno nabirališče

Ernest Pasternack, Berlin, S. O.
 Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 491.

MALI OGLASI

Lepi kroji, modne hlače, pumparice, obleke zelo poceni pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

Vdovec srednjih let,

državni uradnik s pravico do pokojnine, s hčerko edinko, mirnega in resnega značaja, se želi poročiti z vdovo brez otrok, srčne kulture, dobro gospodinja, staro od 35 do 40 let. Prednost imajo šivilje ali žene z gospodinjstvo naobrazbo. Dekleta čiste preteklosti niso izključene. Dopise z naslovom sprejema oglasni oddelek «Jutras, Ljubljana, pod značko «Jadran 43». 143

Prodaj malo posestvo

pri trgu, cesti, železnici. Zmaher, Zadrže, Šmarje pri Jelšah. 142

Ni čuda, če vsak dan

prihajajo priznanja o «Radio-Balзамu», češ da je najboljšo sredstvo proti kurjim očesom, bradavicam, trdi koži in bulam. «Prosim za lonček Radio-Balzama, ker mi zelo dobro služi», je pisal dne 11. junija 1935. gospod Jakob Krenk, Legen št. 4, pošta Slovenjgradec. Vsakomur je 250 takih priznanj na razpolago. Radio-Balзам vsebuje neki balzam, vazelin, smolo itd.; sredstva, ki preprečujejo ob pravilni uporabi vsako poškodbo. Se ne suši, ne hlapi; traja na leta in je zato tudi najcenejše sredstvo, ki ga priznavajo zdravniki, advokati, orožniki itd. Zahtevajte v svojem interesu povsod Radio-Balзам — Cotič, zakonito zaščiteno znamko. Vsak lonček ima garancijo. Balзам se dobi tudi po pošti, in sicer lonček za 10 Din (proti vnaprejšnjem plačilu) ali za 18 Din po povzetju; dva lončka 28 Din, trije lončki 38 Din. Rudolf Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ulica št. 10 a (Janševa ulica št. 27). 141

Orožniški podoficer

se želi seznaniti zaradi ženitve z gospodično lepe preteklosti in nekaj gotovine. Prednost daje onim, ki so strokovno ali domačinsko izobražene. Samo resne ponudbe s sliko sprejema uprava «Domovine» pod značko «Kolubara». 139